

สารนิพนธ์

เรื่อง อิทธิพลของศิลปะจีนที่มีต่อสถาปัตยกรรมเวียดนาม
กรณีศึกษา ตำบลไทฮวากับตำบลไท่เหื้อ

โดย

นางสาววรกัญญา มาลา

รหัสนักศึกษา 05580740

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชาเอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2561

ลิขสิทธิ์ของคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ชื่อสารนิพนธ์	อิทธิพลของศิลปะจีนที่มีต่อสถาปัตยกรรมเวียดนาม : กรณีศึกษาตำหนักไทฮวากับตำหนักไท่เหอ
ผู้เขียน	นางสาววรกัญญา มาลา
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์	อาจารย์สุพิชฌาย์ แสงสุขเอี่ยม
สาขาวิชา	เอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์
ปีการศึกษา	2561

บทคัดย่อ

สารนิพนธ์เรื่อง อิทธิพลของศิลปะจีนที่มีต่อสถาปัตยกรรมเวียดนาม กรณีศึกษาตำหนักไทฮวากับตำหนักไท่เหอ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอิทธิพลทางศิลปะจีนที่เข้ามามีบทบาทต่อสร้างสถาปัตยกรรมในสมัยราชวงศ์เหงวียน โดยศึกษาเปรียบเทียบจากตำหนักไทฮวาแห่งพระราชวังเมืองเว้ และตำหนักไท่เหอแห่งพระราชวังกู่กิงของกรุงปักกิ่ง เพื่อให้เห็นความเหมือนและความแตกต่าง การวางโครงสร้างและลวดลายที่ประดับตกแต่ง

จากการศึกษาพบว่า ทั้งลักษณะโครงสร้างของอาคาร องค์ประกอบ คติความเชื่อที่สะท้อนผ่านลวดลายต่าง ๆ ที่ปรากฏ ได้แสดงให้เห็นถึงศิลปะจีนที่ส่งอิทธิพลเข้ามาในเวียดนาม เนื่องจากในช่วงเวลานี้เวียดนามได้เป็นส่วนหนึ่งของระบบบรรณาการของจีน จึงทำให้ได้รับเอาระบบการปกครองลัทธิขงจื้อเข้ามาใช้ในการปกครอง ส่งผลให้พระเจ้ายาลองซึ่งเป็นปฐมกษัตริย์ของราชวงศ์เหงวียนมีพระราชประสงค์ที่จะสร้างพระราชวังเมืองเว้ให้เหมือนกับพระราชวังกู่กิง เพื่อแสดงถึงพระราชอำนาจของพระองค์ในฐานะองค์จักรพรรดิของเวียดนามตามแบบจีน จึงมีการออกแบบและตกแต่งลวดลายของตำหนักไทฮวาตามคติความเชื่อจีน เช่น ลวดลายมังกรซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของอำนาจและเป็นตัวแทนของจักรพรรดิ ทั้งนี้ เวียดนามได้มีการดัดแปลงรายละเอียดบางส่วนให้มีเอกลักษณ์เฉพาะตน

คำสำคัญ: ศิลปะจีน, ตำหนักไทฮวา, สถาปัตยกรรม

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์เรื่อง อิทธิพลของศิลปะจีนที่มีต่อสถาปัตยกรรมเวียดนาม กรณีศึกษา: ตำบลไทฮวกกับตำบลไทเหือเป็นส่วนหนึ่งของรายวิชา 450109 การศึกษาเอกเทศ (INDEPENDENT STUDY)

สารนิพนธ์ชิ้นนี้สามารถสำเร็จได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับการกรุณาอย่างสูงจาก อาจารย์สุพิชฌาย์ แสงสุขเอี่ยม อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย ที่กรุณาให้คำแนะนำและให้คำปรึกษา ตลอดจนการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่ง จนทำให้งานวิจัยในครั้งนี้เสร็จสมบูรณ์ ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณอาจารย์อย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ และขอขอบคุณครอบครัว และเพื่อนๆ ที่คอยให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ ตลอดจนให้กำลังใจ ซึ่งเป็นแรงผลักดันให้การศึกษาวิจัยในครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ผู้วิจัยหวังว่า งานวิจัยฉบับนี้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจ หากมีข้อบกพร่องหรือข้อผิดพลาดประการใด ข้าพเจ้าก็ขออภัยไว้ ณ ที่นี้

วรกัญญา มาลา

สารบัญ

บทคัดย่อ	ก
กิตติกรรมประกาศ.....	ข
สารบัญ.....	ค
สารบัญรูปภาพ.....	จ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญ.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย	3
1.3 ขอบเขตการศึกษาวิจัย.....	3
1.4 วิธีการศึกษาวิจัย.....	3
1.4.1 ศึกษาเอกสารหรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลวดลายและรูปแบบสถาปัตยกรรมของ เวียดนามในสมัยราชวงศ์เหงวียน	3
1.4.2 เก็บรวบรวมข้อมูลหรือรูปภาพที่เกี่ยวข้องกับสถาปัตยกรรมของตำหนักไทฮวา และตำหนักไท่เหอ.....	3
1.4.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างของศิลปะและ สถาปัตยกรรมของตำหนักไทฮวากับตำหนักไท่เหอ.....	4
1.4.4 เรียบเรียงผลการศึกษาในรูปแบบวิจัย.....	4
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษาวิจัย.....	4
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับศิลปะจีนและตำหนักไท่เหอ.....	5
2.2 เอกสารเกี่ยวข้องกับราชวงศ์เหงวียน.....	6
2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับศิลปะเวียดนามและตำหนักไทฮวา.....	7
บทที่ 3 การวางผังเมืองและรูปแบบสถาปัตยกรรม.....	9

3.1	แผนผังพระราชวัง.....	9
3.2	รูปแบบสถาปัตยกรรม	13
3.3	ประติมากรรมและลวดลายประดับ	17
บทที่ 4	วิเคาะห์แผนผังและรูปแบบสถาปัตยกรรม	21
4.1	แผนผัง.....	21
4.1.1	เปรียบเทียบการวางผังเมือง.....	21
4.1.2	เปรียบเทียบแผนผังของตำหนัก	24
4.2	รูปแบบสถาปัตยกรรม	26
บทที่ 5	สรุปผลการวิจัย.....	33
	บรรณานุกรม.....	35
	ประวัติย่อผู้ศึกษา	38

สารบัญรูปภาพ

ภาพที่ 1 เมืองเว้.....	9
ภาพที่ 2 กำแพงภายในพระราชวังเมืองเว้.....	10
ภาพที่ 3 กำแพงฮวงทัญ.....	10
ภาพที่ 4 ประตูโงมน.....	11
ภาพที่ 5 ตำหนักไทฮวา.....	12
ภาพที่ 6 ป้ายศิลาบอกลำดับศักดิ์.....	13
ภาพที่ 7 โครงสร้างแบบ “สองบ้าน หนึ่งฐาน”.....	14
ภาพที่ 8 คันทวยรับแป.....	14
ภาพที่ 9 หลังคา.....	15
ภาพที่ 10 เส้นสันหลังคา.....	15
ภาพที่ 11 โครงสร้างภายใน.....	16
ภาพที่ 12 บัลลังก์มังกร.....	16
ภาพที่ 13 ประติมากรรมมังกรบนสันหลังคา.....	17
ภาพที่ 14 ประติมากรรมมังกรบริเวณบันได.....	17
ภาพที่ 15 ลวดลายเสาหินบริเวณอาคารด้านหน้าที่แกะสลักเป็นรูปมังกรคู่กับนกพิณิกซ์.....	18
ภาพที่ 16 ลวดลายมังกรต้นเมฆจากเสาไม้ภายในตำหนัก.....	18
ภาพที่ 17 บทกวีที่ประดับใต้ชายคาตำหนัก.....	18
ภาพที่ 18 บทกวีที่ประดับภายในตำหนัก.....	18
ภาพที่ 19 ผังเมืองปักกิ่ง.....	22
ภาพที่ 20 ผังเมืองเว้.....	22
ภาพที่ 21 ประตูอู่หมิน.....	23
ภาพที่ 22 แผนผังพระราชวังกู้กง.....	24
ภาพที่ 23 แผนผังพระราชวังเมืองเว้.....	24
ภาพที่ 24 ภูเขาลำดับศักดิ์ของพระราชวังกู้กง.....	25
ภาพที่ 25 ลวดลายเสาหินบริเวณอาคารด้านหน้าที่แกะสลักเป็นรูปมังกรคู่กับนกพิณิกซ์.....	25

ภาพที่ 26	ตำหนักไต้เหื้อ.....	26
ภาพที่ 27	ฐานตำหนักไทฮวา.....	26
ภาพที่ 28	รูปทรงหลังคาของตำหนักไต้เหื้อ.....	27
ภาพที่ 29	รูปทรงหลังคาของตำหนักไทฮวา.....	27
ภาพที่ 30	ปลายสันหลังคาของตำหนักไต้เหื้อ.....	28
ภาพที่ 31	ปลายสันหลังคาของตำหนักไทฮวา.....	28
ภาพที่ 32	โครงไม้โถ้วงที่รับชายคาของตำหนักไต้เหื้อ.....	29
ภาพที่ 33	คันทวยรับแปของตำหนักไทฮวา.....	29
ภาพที่ 34	โครงสร้างภายในตำหนักไต้เหื้อ.....	30
ภาพที่ 35	โครงสร้างภายในตำหนักไทฮวา.....	30
ภาพที่ 36	มั่งกรที่ประดับบนพระที่นั่งของตำหนักไต้เหื้อ.....	31
ภาพที่ 37	มั่งกรที่ประดับบนพระที่นั่งของตำหนักไทฮวา.....	31
ภาพที่ 38	การตกแต่งลวดลายบทกวีของตำหนักไทฮวา.....	32

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

เมืองเว้ (Huế) อดีตเมืองหลวงเก่าและเป็นศูนย์กลางอำนาจของเวียดนามในสมัยราชวงศ์เหงวียน (Nguyễn) ซึ่งเป็นราชวงศ์สุดท้ายของเวียดนาม โดยเมืองเว้แห่งนี้ถูกสถาปนาขึ้นเป็นเมืองหลวงในสมัยพระเจ้ายาลอง (Gia Long) ซึ่งเป็นปฐมกษัตริย์แห่งราชวงศ์เหงวียน พระองค์เสด็จขึ้นครองราชย์ใน ค.ศ.1802 ทรงตัดสินพระทัยย้ายเมืองหลวงจากฮานอยที่ถือเป็นเมืองหลวงมาหลายราชวงศ์มาเป็นเมืองเว้ซึ่งอยู่ทางตอนกลางของเวียดนาม อันเนื่องมาจากตั้งอยู่ในจุดยุทธศาสตร์สำคัญที่มีทั้งภูเขาและทะเลที่ป้องกันการบุกรุกจากภายนอกได้เป็นอย่างดี (วชรพร นวลตา, 2557 : 87) และอีกหนึ่งสาเหตุที่พระเจ้ายาลองทรงเลือกเมืองเว้เป็นราชธานีนอกจากการเป็นชัยภูมิที่เหมาะสมแล้ว พระองค์ต้องการสร้างความมั่นคงในการปกครองของพระองค์ เนื่องมาจากในช่วงหลังคริสต์ศตวรรษที่ 16 ก่อนที่พระองค์จะทรงขึ้นครองราชย์ เวียดนามต้องเผชิญกับความขัดแย้งระหว่างขุนนางสองตระกูลที่มีอำนาจที่ได้แก่ ตระกูลจิ่ง (Trinh) และตระกูลเหงวียน (Nguyễn) ประกอบกับความไม่พอใจในระบอบการปกครองของชนชั้นสูงที่ขณะนั้นเต็มไปด้วยการฉ้อราษฎร์บังหลวง ส่งผลทำให้เกิดกบฏเตี้ยเซิน (Tây Sơn) หรือกบฏชวามขึ้นใน ค.ศ.1773 โดยผู้นำกลุ่มเตี้ยเซินสามารถบุกยึดพื้นที่ทางตอนเหนือลงมาถึงเมืองเว้ซึ่งเป็นพื้นที่ปกครองของตระกูลเหงวียน จนทำให้ตระกูลเหงวียนต้องหลบหนีมาทางใต้ลงมาเรื่อย ๆ และด้วยความช่วยเหลือจากสยามและฝรั่งเศส เหงียนฟุกอัญญ์ (Nguyễn Phúc Ánh) ซึ่งต่อมาคือพระเจ้ายาลองก็สามารถรวบรวมกำลังทางตอนใต้และเอาชนะกลุ่มกบฏเตี้ยเซินได้พร้อมกับสถาปนาตนเองขึ้นเป็นกษัตริย์ พระองค์ทรงเลือกเมืองเว้ซึ่งเป็นพื้นที่ฐานอำนาจเดิมและทรงรวมอำนาจเข้ามาสู่ศูนย์กลาง เพื่อป้องกันมิให้เกิดการต่อต้านจากกลุ่มขุนนางบางส่วนที่ยังคงไม่ยอมรับในอำนาจการปกครองพระองค์

ในสมัยราชวงศ์เหงวียน เวียดนามได้รับอิทธิพลทางวัฒนธรรมจากจีนในสมัยราชวงศ์ชิง เนื่องจากอิทธิพลของราชวงศ์ชิงได้แผ่ขยายไปทั่วดินแดนในแถบนี้ตั้งแต่สมัยจักรพรรดิเฉียนหลง (ค.ศ. 1711- ค.ศ. 1799) อีกทั้งเวียดนามได้ถูกผนวกให้เป็นส่วนหนึ่งของระบบรัฐบรรณาการหรือจิ้มก้องและมีการส่งเครื่องราชบรรณาการไปถวายแด่องค์จักรพรรดิแห่งราชวงศ์ชิง ซึ่งจากลักษณะความสัมพันธ์นี้ส่งผลให้พระเจ้ายาลองทรงรับเอาระบบการปกครองในสมัยราชวงศ์ชิงและแนวคิดเชิงจื้อมาใช้ในการปกครองเวียดนามเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของอาณาจักรและสร้างความมั่นคงในพระราชอำนาจของพระองค์ โดยแนวคิดนี้ให้แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับผู้ใต้ปกครองและเน้นการแสดงความจริงรักภักดีต่อกษัตริย์ที่เปรียบเสมือนโอรสแห่งสวรรค์ลงมาปกครอง

โลกมนุษย์ (ประทุม น้อยวัน, 2529 : 11) การรับเอาแนวคิดของจีนมานี้ จำเป็นต้องสร้างที่อยู่อาศัยให้คล้ายกับสวรรค์เหมือนกันกับสถาปัตยกรรมของประเทศจีน ทำให้พระเจ้ายาลองทรงส่งช่างไปเรียนรู้แผนผังของพระราชวังกู้กง (紫禁城) ที่กรุงปักกิ่ง เพื่อให้พระราชวังเมืองเว้ของพระองค์มีความยิ่งใหญ่เหมือนกับพระราชวังจิน อีกทั้งยังเป็นนัยยะสำคัญของการแสดงพระราชอำนาจของพระองค์

ในการสร้างเมืองเว้ พระเจ้ายาลองได้ให้อาจารย์ฮวงจู้กำหนดตำแหน่งที่จะสร้างเมืองท้ายที่สุดจึงได้พื้นที่ทางฝั่งเหนือของแม่น้ำหอม (Sông Hương) โดยให้ตัวเมืองอยู่ในแกนทิศตะวันตกเฉียงเหนือและทิศตะวันตกเฉียงใต้ (อชิรัชญ์ ไชยพจน์พานิช, 2557 : 118) เมืองเว้มีกำแพงเมืองทั้งหมด 3 ชั้น โดยชั้นที่ล้อมเขตพระราชทานชั้นใน คือ กำแพงชั้นกลาง (Hoàng thành Huế) ซึ่งเป็นที่ตั้งของตำหนักสำคัญๆ ในพระราชวัง โดยพระเจ้ายาลองได้สร้างพระราชวังตามแบบแผนของจีนในทุกชั้นตอน ตั้งแต่รูปแบบการวางผังรวมถึงรูปแบบของงานภูมิสถาปัตยกรรม (สุด จอนเจดิสัน, 2554:9) ซึ่งมีลักษณะการวางผังเมืองเป็นไปอย่างสมมาตร มีแกนกลางชัดเจน (อชิรัชญ์ ไชยพจน์พานิช, 2557 : 118) โดยกำแพงนี้มีความยาวประมาณ 600 เมตร สร้างด้วยอิฐสูง 4 เมตร หนา 1 เมตร (เดิมกำแพงวังสร้างจากดิน แต่ภายหลังถูกแทนที่ด้วยก้อนศิลา) มีประตูเข้าออกทั้งสิ้น 4 ประตูซึ่งภายในกำแพงนี้จะประกอบไปด้วยตำหนักต่าง ๆ โดยเฉพาะตำหนักไทฮวาที่ถือเป็นส่วนสำคัญและตั้งเป็นศูนย์กลางของพระราชวังแห่งนี้ (อชิรัชญ์ ไชยพจน์พานิช, ม.ป.ป.)

ตำหนักไทฮวา (Điện Thái Hòa) สร้างขึ้นในปี ค.ศ. 1805 ใช้เวลาสร้างนานถึง 29 ปี เป็นตำหนักหลังสำคัญที่สุดของพระราชวังเมืองเว้และเป็นเสมือนศูนย์กลางของพระราชวัง (อชิรัชญ์ ไชยพจน์พานิช, ม.ป.ป.) โดยตำหนักหลังนี้ใช้เป็นสถานที่ประกอบพระราชพิธีสำคัญ อาทิ เป็นสถานที่ประกอบพิธีเฉลิมพระชนมพรรษาของกษัตริย์ เป็นสถานที่รองรับเชื้อพระวงศ์ระดับสูงและทูตานุทูตจากต่างประเทศที่เข้ามาเจริญสัมพันธไมตรีกับราชวงศ์เหงวียน ท้องพระโรงขนาดใหญ่จึงเป็นที่กษัตริย์เสด็จประทับบริหารราชกิจ ประกาศราชโองการ และใช้เป็นสถานที่เข้าเฝ้าของขุนนาง (ปิยะแสง จันทรวงศ์ไพศาล, 2558 : 49-50) โดยสถาปัตยกรรมตำหนักหลังนี้ได้รับแรงบันดาลใจในการออกแบบมาจากตำหนักไท่เหอ (太和殿) ในพระราชวังกู้กงของจีน ทั้งลักษณะองค์ประกอบสถาปัตยกรรม รวมไปถึงลวดลายที่ปรากฏบนกระเบื้องที่มีความคล้ายคลึงกัน อาทิ ลายมังกร ลายดอกไม้ม้วน ลายรูปเหรียญ เป็นต้น

จากรูปแบบทางสถาปัตยกรรมของตำหนักไทฮวาที่แสดงถึงอิทธิพลทางศิลปะที่เวียดนามได้รับจากจีนมานั้น สะท้อนให้เห็นถึงการเข้ามามีบทบาทของวัฒนธรรมจีนในเวียดนามค่อยๆ แทรกซึมเข้ามาตั้งแต่สมัยที่ราชสำนักจีนได้เข้ามาปกครองดินแดนทางตอนเหนือของเวียดนามในช่วงศตวรรษที่ 2 จนมาถึงในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 17-19 อิทธิพลของราชวงศ์ชิงของจีนได้แผ่ขยายออกไปทั่วและได้เข้ามาสู่เวียดนาม จึงทำให้ระบบการปกครองของราชวงศ์ชิงและลัทธิขงจื้อได้กลายมาเป็นต้นแบบสำคัญที่ราชวงศ์เหงวียนของเวียดนามใช้ในการปกครองประเทศ รวมไปถึงการสร้างพระราชวังให้มี

ความคล้ายคลึงกับพระราชวังกู้กงของจีนเพื่อแสดงถึงความยิ่งใหญ่ของตนตามแบบจักรพรรดิของจีน โดยมีการวางองค์ประกอบของแต่ละตำหนักภายในพระราชวังตามหลักการวางผังเมืองของจีน การออกแบบทางสถาปัตยกรรม ลวดลายและการประดับตกแต่งที่แสดงให้เห็นถึงการรับเอาศิลปะจีนมาอย่างเข้มข้น

จากความสัมพันธ์ดังกล่าว จึงสันนิษฐานได้ว่า สถาปัตยกรรมของเวียดนามในสมัยราชวงศ์เหงวียนได้รับอิทธิพลทางศิลปะจากจีนในสมัยราชวงศ์ชิง ทั้งการวางผังเมืองตามหลักฮวงจุ้ย ลวดลายทางศิลปะ คติและความเชื่อที่สะท้อนผ่านลวดลายต่างๆ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงใคร่ศึกษา “อิทธิพลของสถาปัตยกรรมจีนที่มีผลต่อสถาปัตยกรรมเวียดนาม” โดยศึกษาเปรียบเทียบจากตำหนักไทฮวาแห่งพระราชวังเมืองเว้และตำหนักไท่เหอของจีนเพื่อให้ทราบถึงการรับเอาอิทธิพลของศิลปะจีนที่เวียดนามรับเข้ามา ความเหมือนและความแตกต่าง รวมถึงการนำเอามาดัดแปลงให้เข้ากับสภาพแวดล้อมและมีเอกลักษณ์เฉพาะตน

1.2 วัตถุประสงค์ของวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษารูปแบบสถาปัตยกรรมของตำหนักไทฮวาที่ได้รับอิทธิพลจากศิลปะจีน

1.2.2 เพื่อศึกษาการรับเอาศิลปะของจีนมาปรับเปลี่ยนและประยุกต์ให้มีเอกลักษณ์และเข้ากับลักษณะของสภาพแวดล้อมของตน

1.2.3 เพื่อศึกษาคติและความหมายของลวดลายที่ปรากฏอยู่ในตำหนักไทฮวา

1.3 ขอบเขตการศึกษาวิจัย

ตำหนักไทฮวา เมืองเว้ ประเทศเวียดนาม และ ตำหนักไท่เหอ กรุงปักกิ่ง ประเทศจีน ในสมัยราชวงศ์เหงวียน (พ.ศ. 1802 – 1945)

1.4 วิธีการศึกษาวิจัย

1.4.1 ศึกษาเอกสารหรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลวดลายและรูปแบบสถาปัตยกรรมของเวียดนามในสมัยราชวงศ์เหงวียน

1.4.2 เก็บรวบรวมข้อมูลหรือรูปภาพที่เกี่ยวข้องกับสถาปัตยกรรมของตำหนักไทฮวาและตำหนักไท่เหอ

1.4.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างของศิลปะและสถาปัตยกรรมของตำหนักไทฮวากับตำหนักไท่เหอ

1.4.4 เรียบเรียงผลการศึกษาในรูปแบบของวิจัย

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1.5.1 เพื่อให้ได้ทราบถึงรูปแบบสถาปัตยกรรมของตำหนักโทฮวาที่ได้รับอิทธิพลจากศิลปะจีน

1.5.2 เพื่อให้ได้ทราบถึงคติและความหมายของลวดลายที่ปรากฏอยู่ในตำหนักโทฮวาเพื่อให้ได้ทราบพัฒนาการของรูปแบบที่ได้รับอิทธิพลจากศิลปะจีนที่เวียดนามนำมาปรับเปลี่ยนและประยุกต์ให้เข้ากับตน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารที่ใช้เป็นกรอบความคิดในการวิจัย ได้แก่ เอกสารเกี่ยวกับศิลปะจีนและตำหนักไห้เห้อ เอกสารเกี่ยวกับราชวงศ์เหิงเวียน และเอกสารเกี่ยวกับศิลปะเวียดนามและตำหนักไทฮวา

2.1 เอกสารเกี่ยวกับศิลปะจีนและตำหนักไห้เห้อ

กำจร สุนพงษ์ (2531) เขียนหนังสือเรื่อง “ประวัติศาสตร์ศิลปะจีน” กล่าวถึงหลักในการสร้างสถาปัตยกรรมของจีนที่มีการจัดวางอย่างเท่าเทียมและมีดุลยภาพ โดยจัดแบ่งกลุ่มอย่างเป็นระเบียบทั้งโครงสร้าง รูปทรง และสี ที่แสดงถึงความสงบแต่แฝงด้วยอำนาจอันยิ่งใหญ่ขององค์จักรพรรดิ โดยเกณฑ์ทั้งหมดจะต้องสัมพันธ์กับประโยชน์ใช้สอย นอกจากนี้แสดงให้เห็นถึงการวางโครงสร้างภายใต้หลักแห่งความสัมพันธ์ภาพของจักรวาล มีการเลือกทำเลที่ตั้งอย่างเหมาะสม โดยเชื่อว่าส่งผลให้องค์จักรพรรดิมีพระชนมายุยืนนาน เสวยสุขอย่างพระเกษมสำราญในฐานะที่เป็นโอรสของสวรรค์ลงมาปกครองโลก ซึ่งแนวคิดเหล่านี้ได้กลายมาเป็นต้นแบบที่สำคัญต่อรูปแบบสถาปัตยกรรมของเวียดนาม

ปัญญา เทพสิงห์ (2548) เขียนหนังสือเรื่อง “ศิลปะเอเชีย” กล่าวถึงลักษณะของศิลปะเอเชีย โดยแบ่งออกเป็นแต่ละประเทศ ในส่วนของศิลปะจีน รูปแบบทางศิลปะมาจากลัทธิและศาสนา ได้แก่ ลัทธิเต๋า ลัทธิขงจื้อ และศาสนาพุทธฝ่ายมหายาน โดยคติความเชื่อเหล่านี้ได้ส่งอิทธิพลทางด้านสถาปัตยกรรม ประติมากรรม จิตรกรรม และการออกแบบ ซึ่งรูปแบบของศิลปะจีนนี้ได้เผยแพร่เข้ามาสู่ภูมิภาคอื่น ๆ รวมถึงในประเทศเวียดนามที่ได้รับอิทธิพลจากศิลปะจีนซึ่งเข้ามาผ่านการอพยพของผู้คนจากประเทศจีนและการตกเป็นประเทศราชของจีนของเวียดนาม ทำให้เวียดนามได้รับรูปแบบของศิลปะจีนมาอย่างเข้มข้น

หลี่เจียง (ม.ป.ป) ได้เขียนหนังสือเรื่อง “50 ประเพณีที่ควรรู้ของชาวจีน” ความเชื่อเกี่ยวกับสีที่แสดงถึงธาตุทั้งห้าที่ประกอบกันเป็นโลกของเรา ได้แก่ ธาตุโลหะ ธาตุไม้ ธาตุน้ำ ธาตุไฟ และธาตุดิน แต่ละธาตุมีสีโดยเฉพาะคือ สีขาว (ธาตุโลหะ), สีเขียว (ธาตุไม้), สีดำ (ธาตุน้ำ), สีแดง (ธาตุไฟ), สีเหลือง (ธาตุดิน) นอกจากนี้แต่ละธาตุยังมีความเกี่ยวข้องกับฤดูทั้งสี่และภูมิภาคทั้งห้าในโลก ดังนั้นรูปแบบของสีที่ปรากฏอยู่บนสิ่งก่อสร้างของจีนจึงสอดคล้องกับความเชื่อในเรื่องทฤษฎีธาตุทั้งห้าและฤดูทั้งห้าซึ่งความเชื่อเหล่านี้ได้ส่งอิทธิพลต่อเวียดนามในการสร้างสถาปัตยกรรม

Jie Gao (2559) ได้เขียนบทความเรื่อง “Symbolism in the Forbidden City” โดยกล่าวถึงความเป็นมาของพระราชวังกู้กงและกระบวนการคิดเชิงสัญลักษณ์ที่ปรากฏอยู่ในการออกแบบ เค้า โครง สี และตัวเลข รวมไปถึงองค์ประกอบภายในที่มีความสลับซับซ้อน

จ้าวกว้างเซา (2560) ได้เขียนหนังสือเรื่อง “ร้อยเรื่องราววังต้องห้าม” กล่าวถึงลักษณะทางสถาปัตยกรรม การออกแบบ และการวางโครงสร้างของพระราชวังกู้กงของจีน รวมไปถึงประติมากรรมประเภทต่างๆที่ประดับตามหลังคา ลวดลายที่มาจากความเชื่อในเรื่องต่างๆ แนวคิดเรื่องหยินหยาง และการตั้งชื่อตำหนัก นอกจากนี้ยังสะท้อนเรื่องราวทางประวัติศาสตร์และชีวิตของผู้คนที่อยู่ภายในราชสำนัก ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความยิ่งใหญ่ของพระราชวังที่กลายมาเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างพระราชวังเมืองเว้ของเวียดนาม

2.2 เอกสารเกี่ยวกับราชวงศ์เหงวียน

ประทุม น้อยวัน (2529) ได้เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง “บทบาทและอิทธิพลของลัทธิขงจื้อที่มีต่อพัฒนาการทางการเมืองและวัฒนธรรมของเวียดนามในสมัยจารีต” โดยกล่าวถึงอิทธิพลของจีนในสมัยราชวงศ์เหงวียนที่ได้เข้ามามีบทบาทต่อการปกครองและวัฒนธรรมของเวียดนามอย่างเต็มรูปแบบ ทำให้ในช่วงเวลานี้จึงมีการการรับเอารูปแบบการปกครองแบบจีนในสมัยราชวงศ์ซิงและลัทธิขงจื้อที่มีแนวคิดที่ว่า กษัตริย์อยู่ในตำแหน่งโอรสแห่งสวรรค์ จึงถือเป็นผู้ที่มีอำนาจสูงสุดและได้รับการคุ้มครองเป็นอย่างดี มีระบบราชสำนักที่เป็นแบบแผนเต็มไปด้วยพิธีการอันสูงส่ง และมีเหล่าข้าราชการคอยรับใช้อย่างใกล้ชิด

สุด จอนเจดสิน (2554) ได้เขียนหนังสือเรื่อง “ประวัติศาสตร์เวียดนาม ตั้งแต่สมัยอาณาจักรมณฑลฝรั่งเศสจนถึงปัจจุบัน” ได้ให้ข้อคิดเห็นถึงสาเหตุที่พระเจ้ายาลองทรงตัดสินพระทัยเลือกเมืองเว้เป็นราชธานีเนื่องจากความขัดแย้งทางตอนเหนือของตระกูลตริन्हและทางตอนใต้ของตระกูลเหงวียน ที่มีความขัดแย้งกันมาอย่างยาวนาน ดังนั้นเมื่อพระองค์สามารถเอาชนะกองกำลังของกบฏเตี๋ยเซินได้นั้น จึงทรงเลือกเมืองเว้ให้เป็นราชธานีเพราะเว้ตั้งอยู่กึ่งกลางระหว่างทางภาคเหนือและภาคใต้ที่ตระกูลเหงวียนเคยมีอิทธิพลมาก่อน และนอกจากนี้ยังเป็นการแสดงออกให้เห็นว่าพระองค์ไม่ยอมรับอิทธิพลของตระกูลตริन्हที่อยู่ทางเหนือและต้องการสร้างอาณาจักรจากพื้นที่ฐานอำนาจเดิมของพระองค์

YU Insun (2552) ได้เขียนบทความเรื่อง “Vietnam-China Relations in the 19th Century: Myth and Reality of the Tributary System” โดยกล่าวถึงลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างราชวงศ์เหงวียนของเวียดนามกับราชวงศ์ซิงของจีนในช่วงศตวรรษที่ 19 โดยราชวงศ์เหงวียนได้อยู่ภายใต้การบังคับบัญชาจากราชวงศ์ซิงและถูกยอมรับให้เป็นส่วนหนึ่งในระบบรัฐบรรณาการหรือจิมก้องของจีน ซึ่งจะต้องมีการส่งเครื่องราชบรรณาการมาให้ถวายแด่องค์จักรพรรดิจีน แต่อย่างไรก็

ตามแม้ว่าเวียดนามและจีนมีความสัมพันธ์ในรูปแบบรัฐศักดินาและรัฐบรรณาการ แต่ราชวงศ์เหงวียนก็ได้รับการยกย่องให้มีสถานะเทียบเท่ากับราชวงศ์ชิง ดังนั้นกษัตริย์ในราชวงศ์เหงวียนจึงเรียกตัวเองว่าเป็นองค์จักรพรรดิเหมือนอย่างจีน

วชรพร นวลตา (2557) ได้เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง “ประวัติศาสตร์เวียดนามตอนใต้ ตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ 8 ถึงกลางคริสต์ศตวรรษที่ 20” กล่าวถึงอิทธิพลของวัฒนธรรมจีนที่แทรกตัวอยู่ในเวียดนาม รวมถึงลัทธิขงจื้อที่กษัตริย์ในราชวงศ์เหงวียนทรงนำมาใช้ปกครองเพื่อความมั่นคงท่ามกลางสถานการณ์อันแปรปรวนในช่วงต้นคริสต์ศตวรรษที่ 19

อำภา บัวระภา (2559) เขียนบทความทางวิชาการเรื่อง “ภูมิทัศน์วัฒนธรรมของเวียดนามที่ได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมจีนและฝรั่งเศส” กล่าวถึงลักษณะภูมิทัศน์วัฒนธรรมของเวียดนามที่ได้รับอิทธิพลมาจากการอยู่ภายใต้การปกครองของจีนตั้งแต่สมัยช่วงราชวงศ์ฮั่น (140-86 ปีก่อนคริสต์ศักราช) จนถึงสมัยช่วงราชวงศ์เหงวียนที่ได้รับถ่ายทอดรูปแบบทางสถาปัตยกรรมจีนเข้ามาสู่เวียดนาม นอกจากนี้ยังมีระบบการปกครอง จารีตประเพณี คติความเชื่อในลัทธิขงจื้อ ซึ่งส่งผลต่อภูมิทัศน์วัฒนธรรมของเวียดนามให้ดูมีความคล้ายคลึงกับวัฒนธรรมของจีน

2.3 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับศิลปะเวียดนามและตำหนักไทฮวา

อชิรัชญ์ ไชยพจน์พานิช (2557) เขียนหนังสือเรื่อง “ศิลปะเวียดนามและจาม” กล่าวถึงรูปแบบของสถาปัตยกรรมเวียดนาม โดยกล่าวถึงลักษณะสถาปัตยกรรม ลักษณะการวางผังเมือง ลวดลายและการประดับสถาปัตยกรรมต่าง ๆ ที่สะท้อนความสัมพันธ์กับศิลปะจีนของเวียดนาม

ปิยะแสง จันทรวงศ์ไพศาล (2558) เขียนหนังสือเรื่อง “ศิลปะอาเซียน” กล่าวถึงประวัติของพระราชวังเมืองเว้และตำหนักไทฮวา โดยกล่าวถึงช่วงเวลาที่ทำการก่อสร้าง ลักษณะการออกแบบที่ผสมผสานศิลปะจีนกับเวียดนาม ความสำคัญของตำหนักไทฮวาที่เป็นเสมือนศูนย์กลางของพระราชวัง รวมถึงการใช้ตำหนักไทฮวาเป็นสถานที่ประกอบพิธีสำคัญหลายพิธีในสมัยราชวงศ์เหงวียน

Vu Hong Lien (2558) เขียนหนังสือเรื่อง “Royal Hue: Heritage of the Nguyen Dynasty of Vietnam” กล่าวถึงรายละเอียดภายนอกและภายในตำหนักไทฮวา ทั้งลวดลายระเบียง การแกะสลักหน้าต่าง องค์กรประกอบทางศิลปะและการประดับตกแต่ง ทั้งการออกแบบเพดาน การตกแต่งพระที่นั่งที่กษัตริย์ออกว่าราชการเพื่อให้เห็นถึงความยิ่งใหญ่ การใช้สีและหลักคติความเชื่อในรูปแบบต่าง ๆ ที่ได้รับอิทธิพลมาจากวัฒนธรรมจีน

อชิรัชญ์ ไชยพจน์พานิช (เข้าถึงเมื่อวันที่ 4 พฤษภาคม พ.ศ. 2561) เขียนบทความเรื่อง “ภาพรวมพระราชวังเมืองเว้” กล่าวถึงที่มาของพระราชวังเมืองเว้ รูปแบบสถาปัตยกรรม การจัดวางอาคารต่างๆ การตั้งชื่อของตำหนักในพระราชวัง และบทความเรื่อง “ตำหนักไทฮวาในพระราชวังเมืองเว้” กล่าวถึงความสำคัญของตำหนักไทฮวาและสถาปัตยกรรมแสดงถึงอิทธิพลของศิลปะจีน เช่น

การใช้ด้านยาวของอาคารเป็นด้านหน้า การทำช่องหน้าต่างกลมและประดับตัวอักษรมงคลแบบจีน และงานประดับหลังคาเป็นรูปมังกรและสัตว์มงคลจีนต่างๆ เป็นต้น

Dai Dulong (เข้าถึงเมื่อวันที่ 10 พฤศจิกายน พ.ศ. 2561) ได้เขียนบทความเกี่ยวกับความหมายของตัวอักษรจีนที่ประดับอยู่บนเสาและบนผนังที่ประดับทั้งภายในและภายนอกของตำหนักไทฮวา โดยอักษรจีนเหล่านี้เป็นบทกวีในสมัยราชวงศ์เหิงเวียน โดยเนื้อหาของบทกวีจะเกี่ยวกับความสามารถในการรวบรวมประเทศและการสร้างเมือง ระบอบศักดินาที่เข้มแข็งใช้ปกครองประเทศ รวมไปถึงการกล่าวสรรเสริญชัยชนะในสงครามของกษัตริย์yalong และการสถาปนาราชวงศ์เหิงเวียนขึ้นปกครองประเทศ

จากการทบทวนวรรณกรรมดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยทราบถึงแนวทางการศึกษาอิทธิพลของศิลปะจีนที่เข้ามาในเวียดนาม ว่าควรศึกษารูปแบบและลักษณะของศิลปะจีนมาจากการผสมผสานคติความเชื่อในเรื่องลัทธิเต๋า ลัทธิขงจื้อ และศาสนาพุทธนิกายมหายาน ปัญญา เทพสิงห์ (2548) รวมถึงความเชื่อเกี่ยวกับสีที่แสดงถึงธาตุทั้งห้าและถือเป็นหลักสำคัญในการสร้างสิ่งก่อสร้างต่างๆ หลีเจียง (ม.ป.ป) นอกจากนี้ยังศึกษาอิทธิพลของวัฒนธรรมจีนในสมัยราชวงศ์เหิงเวียนที่ได้รับการถ่ายทอดรูปแบบทางสถาปัตยกรรมของจีนมาสู่เวียดนาม อัมภา บัระภา (2559) และศึกษาเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ของเวียดนามในสมัยราชวงศ์เหิงเวียน สุก จอนเจดสิน (2554) วชรพร นวลตา (2557) รวมไปถึงศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างราชวงศ์เหิงเวียนและราชวงศ์ชิงที่ส่งผลให้เกิดการรับรูปแบบการปกครองแบบจีนมาใช้ในเวียดนาม Yu Insun (2552) และลัทธิขงจื้อที่มีอิทธิพลอย่างสูงในสมัยราชวงศ์เหิงเวียน ประทุม น้อยวัน (2529)

ส่วนเอกสารที่เกี่ยวข้องกับตำหนักไทฮวาและตำหนักไท่เหอ ส่วนใหญ่จะศึกษาองค์ประกอบทางสถาปัตยกรรมของทั้งสองตำหนัก โดยตำหนักไท่เหอจะศึกษารูปแบบ โครงสร้าง การออกแบบ และการประดับลวดลายต่างๆ จ้าวกว้างเซา (2560) รวมไปถึงศึกษาคติเชิงสัญลักษณ์ที่แฝงอยู่ภายในตำหนัก Jie Gao (2559) ส่วนตำหนักไทฮวาจะศึกษาเกี่ยวกับที่ตั้ง ลักษณะสถาปัตยกรรม และการวางโครงสร้างของตำหนัก อชิรัชญ์ ไชยพจน์พานิช (2557) รายละเอียดภายนอกและภายในตำหนัก การใช้สีและการประดับตกแต่งที่มีรูปแบบและคติความเชื่อตามแบบวัฒนธรรมจีนเข้ามาเกี่ยวข้อง Vu Hong Lien (2558) ซึ่งรายละเอียดต่างๆสามารถนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบความเหมือนและความต่าง รวมถึงหาคติความเชื่อและความหมายของลวดลายที่ปรากฏทั้งสองตำหนัก

อนึ่ง การศึกษาอิทธิพลของศิลปะจีนที่มีต่อสถาปัตยกรรมเวียดนาม โดยศึกษาเปรียบเทียบระหว่างตำหนักไทฮวากับตำหนักไท่เหอ ยังไม่มีผู้ศึกษาศิลปะและสถาปัตยกรรมของทั้งสองตำหนักนี้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงใคร่ศึกษา “อิทธิพลของศิลปะจีนที่มีต่อสถาปัตยกรรมเวียดนาม กรณีศึกษาตำหนักไทฮวากับตำหนักไท่เหอ” เพื่อทราบถึงอิทธิพลของศิลปะจีนและการรับเอาศิลปะจีนมาเป็นต้นแบบของเวียดนาม

บทที่ 3

การวางผังเมืองและรูปแบบสถาปัตยกรรม

3.1 แผนผังพระราชวัง

ภาพที่ 1 เมืองเว้

ที่มา: N.Đăng, Di dời gần 3000 hộ dân trong khu vực 1 di tích Kinh thành Huế, เข้าถึงเมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2562

เข้าถึงได้จาก <https://cafeland.vn/quy-hoach/di-doi-gan-3000-ho-dan-trong-khu-vuc-1-di-tich-kinh-thanh-hue-76352.html>

พระราชวังไदनอย (Đại Nội) หรือ พระราชวังเมืองเว้ ตั้งอยู่ทางเหนือบริเวณริมฝั่งแม่น้ำหอมของเมืองเว้ ตัวเมืองตั้งอยู่ในแกนทิศตะวันตกเฉียงเหนือและหันหน้าออกไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ ด้านหลังถูกโอบล้อมด้วยภูเขาหัง บิงห์ (Ngũ Bình) ซึ่งเป็นเสมือนปราการทางธรรมชาติที่ปกป้องเมือง ลักษณะของพระราชวังเมืองเว้เป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส ขนาด 640 เมตร x 568 เมตร มีพื้นที่ประมาณ 52 ตารางกิโลเมตร ตัวเมืองถูกล้อมรอบด้วยคูน้ำขนาดใหญ่ซึ่งเป็นระบบป้องกันคูเมือง (Kim Thủy Hồ) (Đặng Thị Bích Liên, 2015 : 41) โดยเป็นน้ำที่ผันมาจากแม่น้ำหอม และมีกำแพงที่โอบล้อมสร้างขึ้นจากอิฐ หิน และดินขนาดใหญ่ สูงประมาณ 3.5 เมตร ทั้งหมด 3 ชั้น (กาญจนา อายวัฒน์ธนะชัย, 2557) ได้แก่

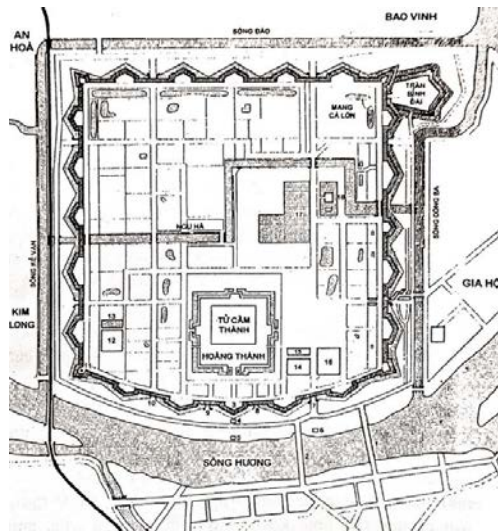
3.1.1 ชั้นนอก คือ กำแพงกิ่งหัตถ์ (Kinh Thành) เป็นส่วนที่อยู่อาศัยของเหล่าขุนนาง

3.1.2 ชั้นกลาง คือ กำแพงฮวางหัตถ์ (Hoàng Thành) เป็นส่วนที่ตั้งอาคารทำการต่าง ๆ

3.1.3 ชั้นในสุด คือ กำแพงตือกามหัตถ์ (Tử Cấm Thành) เป็นส่วนที่ประทับขององค์

จักรพรรดิ

ภาพที่ 2 กำแพงภายในพระราชวังเมืองเว้

ที่มา: Triệu Phong, **Công Cuộc Xây Dựng Kinh Thành Huế**, เข้าถึงเมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2562

เข้าถึงได้จาก <https://nghienculichsu.com/2015/09/26/cong-cuoc-xay-dung-kinh-thanh-hue/>

กำแพงฮวางทัญ (Hoàng Thành) หรือ กำแพงเหลือง มีเนื้อที่ประมาณ 2.5 กิโลเมตร มีความยาวประมาณ 600 เมตร สร้างด้วยอิฐสูง 4 เมตร หนา 1 เมตร ล้อมรอบด้วยคูน้ำ ถือเป็นกำแพงส่วนที่สำคัญที่สุดและเป็นปราการที่ล้อมรอบเขตพระราชฐาน วัง วัด และอุทยาน กำแพงนี้เริ่มสร้างขึ้นในสมัยจักรพรรดิยาหลง และเสร็จสมบูรณ์ในสมัยจักรพรรดิมินห์ หมั่ง (Minh Mạng) (Đặng Thị Bích Liên, 2015 : 41)

ภาพที่ 3 กำแพงฮวางทัญ

ที่มา: Ngoan Trương Công, **Lầu Nhật Thành & Thái Bình Lâu**, เข้าถึงเมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2562

เข้าถึงได้จาก <http://tourtcn.blogspot.com/2013/07/lau-nhat-thanh-thai-binh-lau.html>

กำแพงฮวงทัญ มีประตูทางเข้าทั้งหมด 4 ประตู โดยแต่ละประตูจะสร้างอยู่ตามทิศทั้ง 4 ทิศ ได้แก่ ประตูฮวา บิงห์ (Cửa Hòa Bình) หรือประตูหลัง (Cửa Sau) ตั้งอยู่ทางทิศเหนือ ประตูเฮียน ยาน (Cửa Hiên Nhon) ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออก ประตูเจือง ต๊ก (Chương Đức Môn) ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตก ประตูโงม่น (Ngọ Môn) หรือประตูเที่ยงวัน ตั้งอยู่ทางด้านทิศใต้ ถือเป็นประตูหลักของพระราชวัง ประตูแห่งนี้มีเลา หงู ฟุง (Lầu Ngủ Phụng) หรือหอสังเกตการณ์ที่มีการประดับตกแต่ง ลวดลายเป็นรูปนกพิณิกซ์ทั้ง 5 อยู่ด้านบน หลังคามุงด้วยกระเบื้องสีเหลืองสดและมีสีเขียวขลิบริมทั้ง 2 ด้าน (Đặng Thị Bích Liên, 2015 : 41)

ภาพที่ 4 ประตูโงม่น

ที่มา : Dana Filek-Gibson, *The Imperial City in Hue, Vietnam*, เข้าถึงเมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2562

เข้าถึงได้จาก <https://guides.edu.vn/history-tours/hue-city-tour-half-day.html>

ภายในกำแพงฮวงทัญ การจัดวางของอาคารต่าง ๆ จะขนานกันเหมือนตัวอักษรจีน มีแกนกลางกลางที่ชัดเจนและเป็นไปอย่างสมมาตร (อชิรัชญ์ ไซยพจน์พานิช, 2557 : 118) นอกจากนี้ยังแบ่งออกเป็นส่วนต่างๆ ดังนี้

ส่วนสำหรับวัดและอารามต่าง ๆ รวมถึงสถานที่บูชาบรรพบุรุษของราชวงศ์เหงวียน ซึ่งใน ส่วนนี้จะประกอบด้วยวัดประจำจักรพรรดิ 5 พระองค์ (Đặng Thị Bích Liên, 2015 : 41) ได้แก่

วัดเจียว โต เมียว (Triệu Tổ Miếu)

วัดไท โต เมียว (Thái Tổ Miếu)

วัดฮึง โต เมียว (Hung Tổ Miếu)

วัดเท โตเมียว (Thế Tổ Miếu)

วัดฟุง เตียน (Phụng Tiên)¹

¹ ปัจจุบันถูกทำลายลงแล้ว

ส่วนของตำหนักของเหล่าเชื้อพระวงศ์ขององค์จักรพรรดิ โดยในส่วนนี้จะประกอบด้วย ตำหนัก 2 ตำหนัก ได้แก่

ตำหนักเสียน เถาะ (Diên Thọ) สำหรับฮ่องไทเฮา (Hoàng thái hậu) หรือพระมารดาขององค์จักรพรรดิ

ตำหนักเจื่อง แซง (Trùng Sanh) สำหรับสมเด็จพระอัยยิกาเจ้า (ย่า) (Thái hoàng thái hậu) ขององค์จักรพรรดิ

ส่วนของกรมพระคลัง (Phủ Nội Vụ) ซึ่งเป็นส่วนที่เก็บทรัพย์สมบัติมีค่าต่าง ๆ

ส่วนของเป็นอาคารสอนหนังสือแต่ไอรสและธิดาขององค์จักรพรรดิ ซึ่งจะประกอบด้วย สวน เกอ ห่าห์ (Cơ Hạ) และตำหนักเคิม วัน (Khâm Văn)

ส่วนที่องค์จักรพรรดิทรงออกว่าราชการ ซึ่งจะเป็นส่วนที่อยู่ตรงแกนกลางของพระราชวัง โดยส่วนนี้จะเป็นที่ตั้งของตำหนักที่สำคัญที่สุดในกำแพงฮวางทัญญ คือ ตำหนักไทฮวา (Thái Hòa) (Đặng Thị Bích Liên, 2015 : 42)

ตำหนักไทฮวา เป็นตำหนักไม้ที่มีขนาดใหญ่และสวยที่สุดในพระราชวังเมืองเว้ สร้างขึ้นในปี ค.ศ. 1805 ใช้เวลาสร้างนานถึง 29 ปี ครอบคลุมพื้นที่ประมาณ 1,360 ตารางเมตร โดยตัวตำหนักสูงจากพื้นประมาณ 1 เมตร ตำหนักแห่งนี้เป็นเสมือนศูนย์กลางของพระราชวัง และเป็นสถานที่ประกอบพระราชพิธีสำคัญ อาทิ พิธีเฉลิมพระชนมพรรษาของกษัตริย์ เป็นสถานที่รองรับเชื้อพระวงศ์ระดับสูง และทูตานุทูตจากต่างประเทศที่เข้ามาเจริญสัมพันธไมตรีกับราชวงศ์เหงวียน (อชีรัชญ์ ไชยพจน์พานิช , ม.ป.ป.)

ภาพที่ 5 ตำหนักไทฮวา

ที่มา: Nguyễn Chiên, *Điện Thái Hòa – Đỉnh cao của nghệ thuật kiến trúc cung đình Huế*, เข้าถึงเมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2562

เข้าถึงได้จาก <https://gotrangtri.vn/dien-thai-hoa-dinh-cao-cua-nghe-thuat-kien-truc-cung-dinh-hue/>

ด้านหน้าตำหนักไทฮวาจะมีลานขนาดใหญ่เรียกว่า ลานด้อย เจียว หงี (Đại Triều Nghi) ปูพื้นด้วยหิน (đá Thanh) แบ่งออกเป็น 2 ชั้น ชั้นแรกสำหรับขุนนางชั้นสูง และชั้นที่สองสำหรับขุนนางที่มียศต่ำลงมา ซึ่งเหล่าข้าราชการจะไม่ได้รับอนุญาตให้เข้าไปภายในตำหนัก ยกเว้นจงหวงทังสี่ (Tứ trụ) ที่เปรียบเสมือนที่ปรึกษาขององค์จักรพรรดิเท่านั้นที่ได้รับอนุญาตให้เข้าไปภายในตำหนักไทฮวาได้

บริเวณสองข้างของลานกว้างนั้นมีการตั้งแผ่นป้ายศิลาเรียงเป็นแถว โดยแต่ละป้ายจะมีการสลักตัวอักษรจีนซึ่งมีความหมายเกี่ยวกับบรรดาศักดิ์ของขุนนาง เมื่อถึงยามที่จะต้องมาเข้าเฝ้าองค์จักรพรรดิ เหล่าขุนนางที่มาเข้าเฝ้าต้องยืนประจำแผ่นป้ายตามลำดับศักดิ์ของตน เพื่อความเป็นระเบียบในการเข้าเฝ้า (Quốc Lê, 2560)

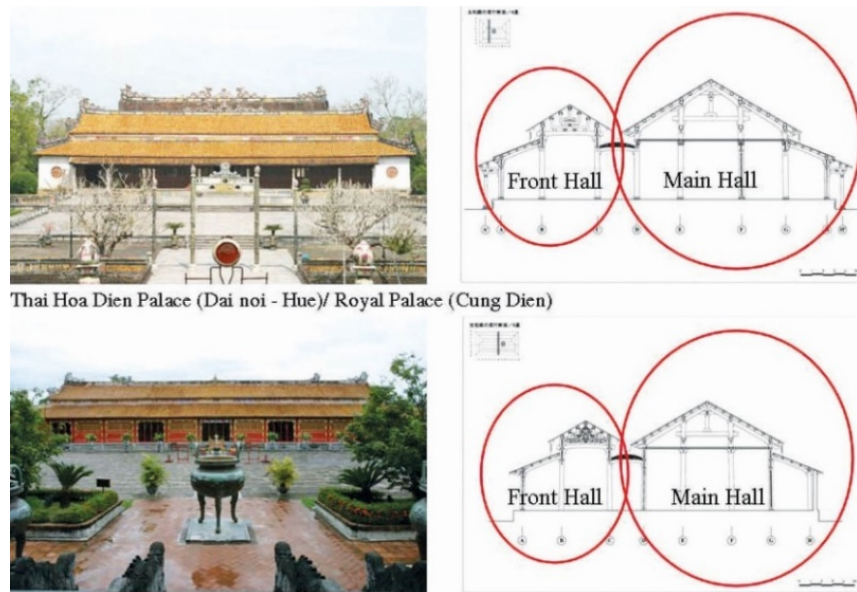
ภาพที่ 6 ป้ายศิลาบอกลำดับศักดิ์

ที่มา: Trung tâm BTDT Cố đô Huế, Điện Thái Hòa và sân Đại triều nghi, เข้าถึงเมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2562

เข้าถึงได้จาก <http://netcodo.com.vn/vi/52/4144/Hue---Di-San/dien-Thai-Hoa-va-san-dai-trieu-nghi.html#.XL4fiGgzZPY>

3.2 รูปแบบสถาปัตยกรรม

ตำหนักไทฮวาหลังนี้มีโครงสร้างหลักเป็นไม้เกือบทั้งตำหนัก โดยรูปแบบสถาปัตยกรรมจะมีลักษณะเป็น “สองบ้าน หนึ่งฐาน” (trùng thiềm điệp ốc) เป็นอาคารสองชั้นถูกแบ่งเป็น 2 อาคาร คือ อาคารด้านหน้า (tiền điện) และอาคารด้านหลัง (hính điện) ซึ่งจะสร้างให้ทั้งสองอาคารอยู่บนฐานเดียวกันแล้วเชื่อมด้วยรางระบายน้ำล้น ซึ่งเป็นรางที่ระบายน้ำฝนบริเวณเพดานด้านบน โดยทั้งอาคารด้านหน้าและอาคารหลักประกอบด้วยเสาหลักที่ทำจากไม้ทั้งหมด 8 ต้น อาคารด้านหน้าจะมีเสา 3 ต้น ขณะที่อาคารหลักซึ่งมีหลังคาที่สูงกว่า ประกอบด้วยเสา 5 ต้น (Nguyễn Ngọc Tùng, 2561)

Thai Hoa Dien Palace (Dai noi - Hue)/ Royal Palace (Cung Dien)

ภาพที่ 7 โครงสร้างแบบ “สองบ้าน หนึ่งฐาน”

ที่มา: Nguyễn Ngọc Tùng, Kiến trúc thành lũy thời nhà Nguyễn, เข้าถึงเมื่อวันที่
20 มีนาคม 2562

เข้าถึงได้จาก <https://www.tapchikientruc.com.vn/chuyen-muc/kien-truc-thanh-luy-thoi-nha-nguyen.html>

บริเวณชายคาจะสร้างให้ยื่นออกมาจากตัวอาคารเพื่อป้องกันทั้งแดดและฝน มีเสาจำนวนมากซึ่งทำหน้าที่รับน้ำหนักจากแป และระหว่างเสาแต่ละต้นจะมีการทำคันทวยค้ำยันชายคาอยู่ด้านบนเพื่อช่วยเสริมความแข็งแรงให้กับตัวโครงสร้าง

ภาพที่ 8 คันทวยรับแป

ตัวหลังคาด้านบนมีลักษณะเป็นหลังคาทรงปั้นหยาแบบจีน โดยทำชายคาซ้อนกัน 3 ชั้น เพื่อลดระดับความสูงของตัวหลังคา มุงด้วยกระเบื้องลอนกาทบกล้วย (Ngói Luu Ly) รูปทรงกระบอกผ่าซีกมุงคว่ำอันหงายอันสลับกันทำให้ดูเป็นเส้นนูน เรียงเป็นแนวนอนขนานกันอย่างสวยงาม (Quóc Lê, 2560)

ภาพที่ 9 หลังคา

ที่มา: Ha Thanh, **Thai Hoa palace - Land of Dragons**, เข้าถึงเมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2562
เข้าถึงได้จาก <http://buffalotrip.com/hue/architecture-and-buildings/thai-hoa-palace-land-of-dragons.html>

เส้นสันหลังคาเป็นเส้นขนานกับพื้นอาคารยาวตลอดไปจดยอดจั่วหลังคา ซึ่งโครงสร้างหลังคานี้จะใช้วิธีการก่ออิฐขึ้นจากส่วนบนสุดของหลังคาแนวเดียวกับบ่อไก่ โดยก่อเป็นบัวทั้งบนและล่างยาวตลอดแนวอาคาร และก่ออิฐฉาบปูนเป็นบัว ระหว่างบัวทั้งแนวบนและแนวล่าง แบ่งเป็นช่วง ๆ ด้วยลายปูนปั้นหรือก่ออิฐทึบ ระยะตามแนวเสาและช่วงกลางของอาคารสองช่วง (สมปอง ยอดมณี, 2535 : 72) ส่วนปลายทั้งสองด้านของตัวหลังคาโค้งตัวตื้นและม้วนเข้าหาตัวอาคาร

ภาพที่ 10 เส้นสันหลังคา

ที่มา: bontaks, **Exploring Hue**, เข้าถึงเมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2562
เข้าถึงได้จาก <http://www.bontakstravels.com/asia/exploring-hue/>

ภายในตำหนักมีขนาดกว้างขวาง ลักษณะโครงสร้างประกอบด้วยเสาทั้งหมด 80 ต้น (Quốc Lũ, 2560) โดยอาคารด้านหน้า จะมีคานไม้ซึ่งทำหน้าที่รับน้ำหนักจากแป ส่วนตัวเสาจะมีการเสียบข้อเชื่อมระหว่างช่วงเสาเพื่อช่วยในการรับน้ำหนัก เหนือข้อชั้นที่สองนี้มีการต่อไม้ในลักษณะเดียวกันอีกซ้อนลดหลั่นกันไป และยอดบนสุดจะตั้งเสาขนาดเล็กสั้นเพียงเสาเดียวโดยส่วนนี้จะตกแต่งภายในด้วยสีแดง (อชิรัชญ์ ไชยพจน์พานิช, 2558 : 2494)

ภาพที่ 11 โครงสร้างภายใน

ที่มา: Beth, **Thai Hoa Palace**, เข้าถึงเมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2562

เข้าถึงได้จาก <https://www.justgola.com/a/thai-hoa-palace-1978047443>

ส่วนอาคารหลักด้านบนเพดานจะตกแต่งด้วยสีทองเพื่อส่งเสริมบัลลังก์มังกรที่อยู่บริเวณศูนย์กลางของตัวอาคาร โดยบัลลังก์นี้เป็นพระที่นั่งไม้ที่องค์จักรพรรดิทรงประทับเพื่อออกว่าราชการ มีความสูง 101 เซนติเมตร กว้าง 72 เซนติเมตร ยาว 87 เซนติเมตร ด้านล่างเป็นฐานที่ทำจากไม้ 3 ชั้นที่ไล่ระดับจากต่ำไปสูงขึ้นไปเป็นขั้นบันได (Dong Van, 2560)

ภาพที่ 12 บัลลังก์มังกร

ที่มา: Dong Van, **The throne of Nguyen dynasty is moved to repair Thai Hoa Palace**, เข้าถึงเมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2562 เข้าถึงได้จาก

http://news.baothuathienhue.vn/the-throne-of-nguyen-dynasty-is-moved-to-repair-thai-hoa-palace-a44799.html?fbclid=IwAR1vbdzG_orMPlwH0ZuPB95UCIYiCIKTpQluwTpgZ3EyP3O3ovbkHZqV7i0

3.3 ประติมากรรมและลวดลายประดับ

ประติมากรรมที่ประดับตกแต่ง โดยส่วนใหญ่จะเป็นรูปสัตว์ศักดิ์สิทธิ์ต่าง ๆ โดยเฉพาะมังกร ซึ่งเชื่อว่าสัตว์ศักดิ์สิทธิ์สูงสุดจากสวรรค์ เป็นสัญลักษณ์ทรงเกียรติที่ไม่มีสิ่งใดเทียบได้ ซึ่งองค์จักรพรรดิทรงใช้มังกรเป็นสัญลักษณ์แทนพระองค์ เสมือนเป็นตัวแทนที่มีอำนาจและทรงคุณธรรม นอกจากนี้ยังเพื่อยังเป็นแสดงพระราชอำนาจของพระองค์ (เออ อึ้งซุย, เออ ชูจิง และ เออตู้อี้, 2556 : 121) ดังนั้นจึงมีการนำมังกรมาประดับตกแต่งไปทั่วพระราชวัง

บริเวณสันหลังคาด้านบนมีการประดับด้วยประติมากรรมมังกรหันหน้ามองท้องฟ้าซึ่งทำจากเครื่องเคลือบดินเผาประติมากรรมเหล่านี้นอกจากจะช่วยเสริมความงามให้กับตัวอาคารแล้ว ยังช่วยป้องกันมิให้กระเบื้องครอบสันชายคาหลุด (จำวกวางเซา, 2560 : 93)

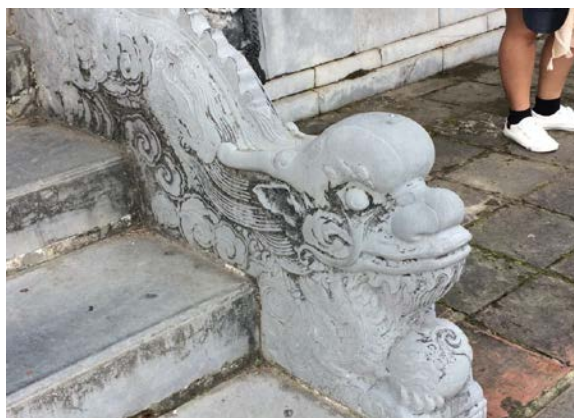

ภาพที่ 13 ประติมากรรมมังกรบนสันหลังคา

ที่มา: Phong Vân, *Điện Thái Hòa – đệ nhất cung điện của các vua nhà Nguyễn*
เข้าถึงเมื่อวันที่ 4 เมษายน 2562

เข้าถึงได้จาก <https://www.phongvan.org/dien-thai-hoa-de-nhat-cung-dien-cua-cac-vua-nha-nguyen>

บริเวณบันไดทางขึ้นตำหนักที่แกะสลักจากหินเป็นรูปมังกรถือไข่มุกเสมือนเป็นทวารบาล ป้องกันสิ่งชั่วร้าย

ภาพที่ 14 ประติมากรรมมังกรบริเวณบันได

ภาพที่ 15 ลวดลายเสาหินบริเวณอาคารด้านหน้าที่แกะสลักเป็นรูปมังกรคู่กับนกฟีนิกซ์

ภาพที่ 16 ลวดลายมังกรต้นเมฆจากเสาไม้ภายในตำหนัก

นอกจากลวดลายและประติมากรรมแล้ว ยังมีการนำบทกวีที่เขียนด้วยตัวอักษรจีนในสมัยราชวงศ์เหิงเวียน 47 บทกวีมาประดับตกแต่งด้านบนบริเวณสันหลังคาและช่องว่างระหว่างหลังคาบนและล่าง โดยจะเขียนบทกวีสลับกับลวดลายพรรณไม้และมีการตกแต่งด้วยสีสันท่าง ๆ เช่น สีเหลือง สีเขียว สีน้ำเงิน เป็นต้น ซึ่งเนื้อหาของบทกวีส่วนใหญ่จะเกี่ยวกับความสามารถในการรวบรวมประเทศและระบอบศักดินาที่เข้มแข็งใช้ปกครองประเทศ รวมไปถึงการกล่าวสรรเสริญชัยชนะในสงครามของกษัตริย์yalongและการสถาปนาราชวงศ์เหิงเวียนขึ้นปกครองประเทศ นอกจากนี้คำสอนจากขงจื้อซึ่งเป็นหลักสำคัญที่ใช้ปกครองประเทศ (Đại Dương, 2559)

ภาพที่ 17 บทกวีที่ประดับใต้ชายคาตำหนัก

ที่มา Phong Vân, *Điện Thái Hòa – đệ nhất cung điện của các vua nhà Nguyễn*
เข้าถึงเมื่อวันที่ 4 เมษายน 2562

เข้าถึงได้จาก <https://www.phongvan.org/dien-thai-hoa-de-nhat-cung-dien-cua-cac-vua-nha-nguyen>

รูปแบบการตกแต่งนี้ยังปรากฏให้เห็นภายในตำหนักบริเวณช่องว่าง แต่จะแตกต่างกันตรงจะใช้สีทองเขียนลงบนเพดานสีแดง

ภาพที่ 18 บทกวีที่ประดับภายในตำหนัก

ที่มา: Phong Vân, *Điện Thái Hòa – đệ nhất cung điện của các vua nhà Nguyễn*
เข้าถึงเมื่อวันที่ 4 เมษายน 2562

เข้าถึงได้จาก <https://www.phongvan.org/dien-thai-hoa-de-nhat-cung-dien-cua-cac-vua-nha-nguyen>

จากการศึกษาแผนผังที่ตั้งของพระราชวัง พบว่า พระราชวังเมืองเว้ตั้งอยู่ทางทิศเหนือของแม่น้ำหอม ซึ่งจะตั้งอยู่ในทิศตะวันตกเฉียงเหนือแล้วหันตัวพระราชวังออกไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ ด้านหลังมีภูเขาหัง ปิงห์ เป็นปราการปกป้องเมือง ภายในพระราชวังจะประกอบด้วยกำแพง 3 ชั้น เรียงลำดับจากกำแพงชั้นนอกซึ่งเป็นที่อยู่ของบรรดาเหล่าขุนนางไล่เข้ามาด้านในจะเป็นกำแพงชั้นกลาง ซึ่งเป็นกำแพงที่โอบล้อมเขตพระราชฐานส่วนในขององค์จักรพรรดิ ซึ่งกำแพงชั้นกลางนี้ถือได้ว่าเป็นกำแพงที่มีความสำคัญที่สุด เพราะเป็นที่ส่วนที่ตั้งของตำหนักไทฮวา ซึ่งเป็นตำหนักที่องค์จักรพรรดิทรงออกจากราชการ รวมถึงเป็นสถานที่จัดพระราชพิธีสำคัญต่าง ๆ และใช้ต้อนรับทูตานุทูตจากต่างประเทศ

ตำหนักไทฮวาหลังนี้จะตั้งอยู่บริเวณแกนกลางของพระราชวัง มีโครงสร้างทางสถาปัตยกรรมเป็นแบบ “สองบ้าน หนึ่งฐาน” ซึ่งมีลักษณะเป็นอาคาร 2 อาคารเชื่อมกันด้วยระบบรางน้ำ หลังคาจะเป็นทรงปั้นหย่าแบบจีน มีหน้าจั่ว มีชายคาซ้อนกัน 3 ชั้น โครงสร้างภายในจะมีเสาจำนวนมากรองรับคานไม้ โดยระหว่างเสาจะมีการต่อไม้ซ้อนลดหลั่นกันไป มีไม้แปรงรับชายคา ส่วนลวดลายที่ประดับทั้งภายในและภายนอกตำหนักส่วนใหญ่จะเป็นลายมังกร ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของอำนาจแห่งมาประดับ นอกจากนี้ยังมีการนำบทกวีสมันราชวงศ์เหิงเวียนมาประดับบริเวณชายคาด้านนอกและบริเวณเพดานด้านในตำหนัก

บทที่ 4

วิเคราะห์แผนผังและรูปแบบสถาปัตยกรรม

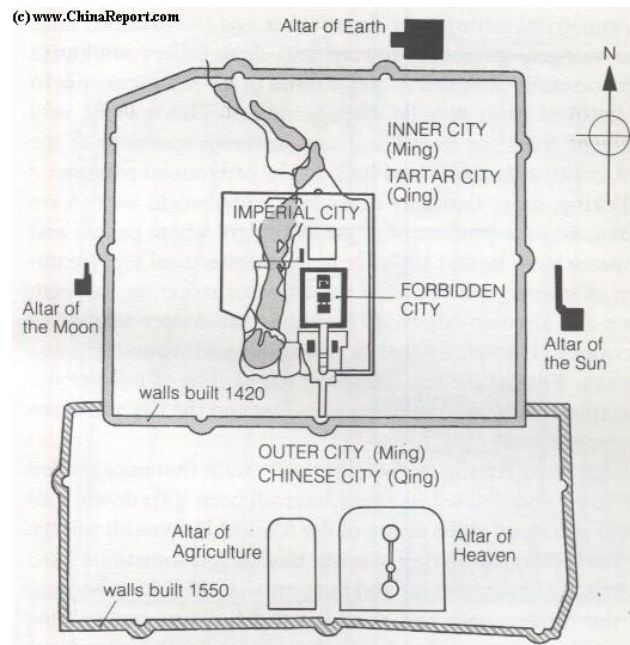
4.1 แผนผัง

พระราชวังถือเป็นสถานที่ที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในฐานะเป็นที่ประทับขององค์จักรพรรดิ เพราะถือว่าพระองค์ทรงเป็นบุคคลผู้ได้รับอาณัติแห่งสวรรค์ให้มาปกครองโลกมนุษย์ตามหลักคำสอนของลัทธิขงจื้อและม่อจื้อที่ได้อธิบายไว้ว่า “จักรพรรดิเป็นผู้ที่สามารถติดต่อและเป็นสื่อกลางระหว่างมนุษย์กับสวรรค์” (ศุภการ สิริไพศาล, 2551 : 72) ดังนั้น การสร้างพระราชวังและสิ่งก่อสร้างภายในจะต้องเป็นไปอย่างประณีตและถูกต้องตามหลักภูมิลักษณะศาสตร์ (ฮวงจุ้ย) เพื่อส่งเสริมพระราชอำนาจของพระองค์ซึ่งเป็นศูนย์กลางอำนาจในการปกครอง โดยแนวคิดนี้ได้ส่งอิทธิพลเข้ามาในเวียดนามสมัยราชวงศ์เหงวียน เนื่องด้วยในช่วงเวลานั้นได้เป็นส่วนหนึ่งของระบบบรรณาการของจีน (จิมก๊อง) ประกอบกับการได้รับแนวคิดขงจื้อที่ให้ความสำคัญกับการปกครอง ดังนั้น เมื่อแรกสร้างพระราชวังเมืองเว้ จึงมีหลักการในการวางผังเมืองเช่นเดียวกับพระราชวังปักกิ่ง แต่ก็มีรายละเอียดบางส่วนที่เวียดนามได้นำมาปรับให้เข้ากับสภาพแวดล้อมของตนเอง เช่น การเลือกทิศที่ตั้งของเมือง

4.1.1 เปรียบเทียบการวางผังเมือง

ตามหลักการการวางผังของจีนแล้ว เมื่อสถาปนาเมืองหลวงขึ้นที่ใด ที่แห่งนั้นย่อมกลายเป็นศูนย์กลางของแผ่นดิน ดังนั้น การสร้างพระราชวังจึงต้องตั้งในทิศทางที่เชื่อมผสานกับพลังจักรพรรดิตามแนวแกนจื่อและอู่ (แกนเหนือและใต้) โดยตั้งเมืองอยู่ทางทิศเหนือแล้วหันตัวพระราชวังออกสู่ทิศใต้เพื่อให้องค์จักรพรรดิทรงปกครองอาณาจักร (จ้าวกว้างเซา, 2560 : 14) นอกจากนี้ยังมีข้อบัญญัติอันเป็นหลักในการเลือกพื้นที่ทางภูมิศาสตร์อื่น ๆ เช่น ด้านเหนือของสิ่งปลูกสร้างจะต้องมีภูเขาเป็นเครื่องกำบัง ควรจะมีแม่น้ำหรือลำธารล้อมรอบพื้นที่นั้น ๆ (สมปอง ยอดมณี, 2535 : 169)

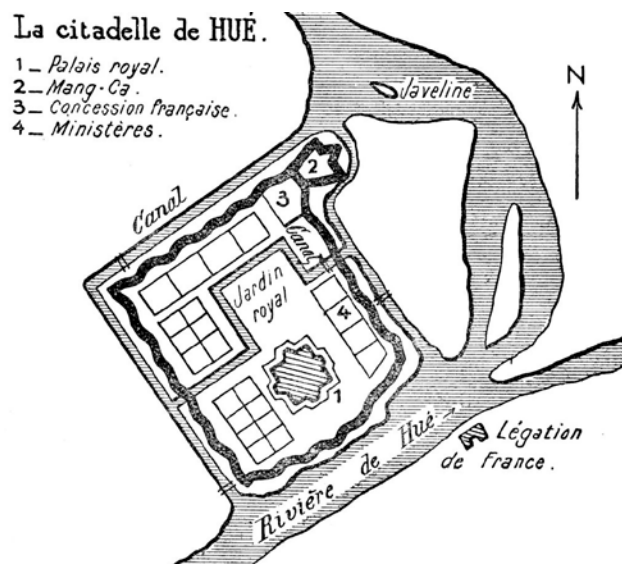
แต่อย่างไรก็ตามแม้ว่าจะมีข้อบัญญัติอันเป็นพื้นฐานในการทำเลที่ตั้งดังกล่าวแล้ว แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าต้องทำตามหลักทั้งหมด เพราะเงื่อนไขสำคัญที่มีผลต่อการเลือกพื้นที่ คือ เงื่อนไขทางธรรมชาติ (สมปอง ยอดมณี, 2535 : 170) ซึ่งเหตุผลดังกล่าว ทำให้การสร้างพระราชวังเมืองเว้ นั้นจึงไม่ได้ตั้งตามแนวเหนือและใต้เหมือนพระราชวังปักกิ่ง แต่กลับตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือแล้วหันหน้าออกทางทิศตะวันออกเฉียงใต้แทน แต่ทั้งนี้ ทิศทางที่เลือกนี้ก็ยังมีลักษณะที่ตรงตามหลักฮวงจุ้ย เช่น ด้านหน้ามีแม่น้ำหอมไหลผ่าน มีภูเขาหงี บิงห์ อยู่โอบล้อมอยู่ด้านหลังพระราชวัง

ภาพที่ 19 ผังเมืองปักกิ่ง

ที่มา: Thania Lucero, Randy Mai, Candice Lau, Natalie Yip, Samantha Ching, Jonathan Young Banfill, Katherine Herrera, Anne Cong-Huyen, **MAPS OF BEIJING**,
เข้าถึงเมื่อวันที่ 10 เมษายน 2562

เข้าถึงได้จาก <http://scalar.usc.edu/works/asian-migration-and-global-cities/my-beijing>

ภาพที่ 20 ผังเมืองเว้

ที่มา: Thomazi, **Cần Vương movement**, เข้าถึงเมื่อวันที่ 10 เมษายน 2562
เข้าถึงได้จาก <https://www.revolvy.com/page/C%E1%BA%A7n-V%C6%B0%C6%A1ng-movement>

พระราชวังเมืองเว้จะมีลักษณะรูปทรงสี่เหลี่ยมที่ถูกโอบล้อมด้วยกำแพงขนาดใหญ่ 3 ชั้นไล่ลำดับจากเขตพระราชฐานชั้นนอกเข้ามาสู่เขตพระราชฐานชั้นในเช่นเดียวกับพระราชวังกู้กง (จ้าวกว้างเซา, 2560 : 18) ซึ่งสามารถเปรียบเทียบแต่ละกำแพงได้ ดังนี้

กำแพงกึ่งหัตถ์ เทียบได้กับกำแพงชั้นนอก (จิงเฉิง 京成)

กำแพงฮวางทัญ เทียบได้กับกำแพงชั้นกลาง (หวงเฉิง 皇城)

กำแพงตือกามทัญ เทียบได้กับกำแพงชั้นใน (กงเฉิง 宮城 หรือ จื่อจิ้นเฉิง 紫禁城)

โดยกำแพงฮวางทัญของเมืองเว้ กับกำแพงหวงเฉิงของกู้กง เป็นกำแพงที่ล้อมเขต ก่อนจะเข้าสู่เขตพระราชฐานชั้นใน และเป็นพื้นที่สำหรับเรื่องสำคัญของอาณาจักร เช่น เป็นส่วนจัดพิธีเฉลิมฉลอง รวมถึงราชกิจขององค์จักรพรรดิและขุนนาง (จ้าวกว้างเซา, 2560 : 44) ดังนั้น ตรงส่วนนี้จึงเป็นเสมือนจุดศูนย์กลางที่เชื่อมต่อระหว่างระหว่างเขตพระราชฐานชั้นนอกและชั้นในแก่เช่นการเชื่อมสวรรค์และโลกมนุษย์ ซึ่งกำแพงส่วนกลางนี้จะประกอบด้วยประตูหลัก 4 ประตูประจำทั้ง 4 ทิศ โดยประตูส่วนที่สำคัญที่สุดคือประตูทิศใต้ หรือประตูโงมนของพระราชวังเมืองเว้ที่ได้รับแรงบันดาลใจมาจากประตูอู๋เหมิน (午門) ของพระราชวังกู้กง (อชิรัชญ์ ไชยพจน์พานิช, 2557 : 118) ซึ่งประตูนี้จะเบิกทางไปสู่ตำหนักที่สำคัญที่สุดในพระราชวัง นั่นคือ ตำหนักไท่เหอของจิ้น หรือ ตำหนักไท่ฮวาของเวียดนาม

ภาพที่ 21 ประตูอู๋เหมิน

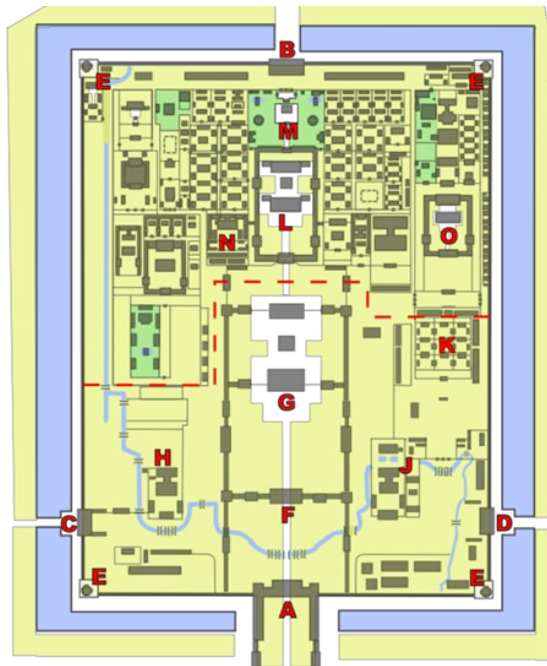
ที่มา: Yishan Peter Li, **Old Beijing: Forbidden City** 老北京 紫禁城午门, เข้าถึงเมื่อวันที่

10 เมษายน 2562

เข้าถึงได้จาก <https://www.flickr.com/photos/ypeterli/6155530567>

นอกจากนี้ ภายในกำแพงส่วนนี้ของทั้งสองพระราชวัง จะมีการแบ่งกลุ่มอาคารออกเป็นส่วน ๆ เช่น ส่วนที่ตั้งของศาสนสถานท้องจักรพรรดิทรงใช้บำเพ็ญพระราชกุศลและประกอบพิธีทางศาสนา ส่วนสถานศึกษาของโอรสและธิดาขององค์จักรพรรดิและเชื้อพระวงศ์ เป็นต้น

4.1.2 เปรียบเทียบแผนผังของตำหนัก

ภาพที่ 22 แผนผังพระราชวังกู้กง

ที่มา: Rose Chen, Lima Hari di Beijing: Forbidden City, Jingshan Park, dan Beihai Park (Bagian I), เข้าถึงเมื่อวันที่ 10 เมษายน 2562

เข้าถึงได้จาก <https://patahtumbuh.com/id/lima-hari-di-beijing-forbidden-city-jingshan-park-dan-beihai-park-bagian-i>

ภาพที่ 23 แผนผังพระราชวังเมืองเว้

ที่มา: Đặng Thị Bích Liên, MANAGEMENT PLAN OF THE COMPLEX OF HUE MONUMENTS FOR THE PERIOD 2015 – 2020, หน้า 43

จากรูปแบบการวางผังของทั้งสองตำหนัก แสดงให้เห็นว่า ตำหนักไทฮวาของพระราชวังเมือง มีตำแหน่งอยู่แนวแกนกลางทางทิศใต้ของพระราชวังเช่นเดียวกับตำหนักไทเหื้อตามลำดับธาตุทั้งห้าที่องค์จักรพรรดิสังกัดธาตุดิน นั่นคือทิศเบื้องกลาง (จ้าวกว้างเซา, 2560 : 14) ดังนั้น ตำหนักที่อยู่บริเวณเส้นแกนกลางจึงถือเป็นตำหนักที่มีฐานันดรสูงสุดและถือเป็นสัญลักษณ์บ่งบอกถึงอำนาจสูงสุดขององค์จักรพรรดิ (จ้าวกว้างเซา, 2560 : 44) โดยตำหนักทั้งสองแห่งนี้ทำหน้าที่เหมือนกัน คือ เป็นตำหนักที่องค์จักรพรรดิทรงออกว่าราชการและใช้จัดพิธีสำคัญต่าง ๆ รวมถึงใช้ต้อนรับทูตานุทูตจากต่างประเทศ

ด้านหน้าของทั้งสองตำหนักจะมีลานจัตุรัสขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นที่สำหรับเหล่าข้าราชการบริพาร เพราะนอกจากองค์จักรพรรดิและมหาเสนาบดีที่เป็น คนอื่น ๆ ก็จะไม่มียศที่เข้าไปภายในตำหนักเด็ดขาด ซึ่งการเข้าเฝ้าจะต้องเรียงลำดับตามภูเขาลำดับศักดิ์ที่อยู่บริเวณด้านข้างของจัตุรัส

ภาพที่ 24 ภูเขาลำดับศักดิ์ของพระราชวังกู้กง
ที่มา: จ้าวกว้างเซา, ร้อยเรื่องราววังต้องห้าม, หน้า 58

ภาพที่ 25 ป้ายศิลาลำดับศักดิ์ของพระราชวังเมืองเว้
ที่มา: Đỗ Ngọc Thơ, *Sàn Đại Triều Nghi, Hoàng Thành (Huế)*, เข้าถึงเมื่อวันที่ 10 เมษายน 2562 เข้าถึงได้จาก <http://dongoc.free.fr/dongoc/photos20070217a.html>

4.2 รูปแบบสถาปัตยกรรม

เนื่องจากแนวคิดเรื่องเส้นแกนกลางซึ่งเป็น ส่งผลให้โครงสร้างของทั้งสองตำหนักมีความยิ่งใหญ่และโอ้อ่าเพื่อให้สมพระเกียรติองค์จักรพรรดิผู้เป็นโอรสสวรรค์ ซึ่งทั้งสองตำหนักมีความสวยงามและยิ่งใหญ่ โดยโครงสร้างของตำหนักไท่เหอจะมีลักษณะเป็นอาคารหลังเดียว ตั้งอยู่บนฐานศิลา 3 ชั้น สูงขึ้นไปเป็นชั้นบันได (จำพวกวงเขา, 2560 : 77) ส่วนตำหนักไท่ฮวาจะเป็นอาคารสองหลังที่เชื่อมกันอยู่บนฐานเดียว โดยตัวฐานจะไม่สูงเหมือนของตำหนักไท่เหอ

ภาพที่ 26 ตำหนักไท่เหอ

ที่มา: Marko Stavric, **Interesting facts about the Forbidden City**,

เข้าถึงเมื่อวันที่ 15 เมษายน 2562

เข้าถึงได้จาก <http://justfunfacts.com/wp-content/uploads/2016/05/hall-of-supreme-harmony.jpg>

ภาพที่ 27 ฐานตำหนักไท่ฮวา

ที่มา: Ha Thanh, **Thai Hoa palace - Land of Dragons**, เข้าถึงเมื่อวันที่ 15 เมษายน 2562

เข้าถึงได้จาก <http://buffalotrip.com/hue/architecture-and-buildings/thai-hoa-palace-land-of-dragons.html>

ตำหนักไทฮวาจะมีรูปทรงหลังคาที่คล้ายคลึงกับตำหนักไทเหอเล็กน้อย โดยหลังคาของทั้งสองตำหนักจะเป็นทรงปั้นหย่า มีชายคาซ้อนกัน หากแต่หลังคาของตำหนักไทเหอจะไม่มีหน้าจั่ว แต่ของตำหนักไทฮวาจะมีหน้าจั่ว ทั้งนี้ หลังคาของตำหนักไทฮวาจะมีลักษณะเตี้ยกว่าเนื่องจากสภาพอากาศของจีนที่มีหิมะตกทำให้ต้องสร้างหลังคาสูงและมีปลายงอเข้าหาตำหนักเพื่อป้องกันหิมะในหน้าหนาว แต่สำหรับเวียดนามที่มีสภาพภูมิอากาศแบบร้อนชื้นเวียดนามจึงทำให้ไม่สามารถสร้างหลังคาให้สูงได้เหมือนกับตำหนักไทเหอ ดังนั้น หลังคาครึ่งหนึ่งจึงถูกทำให้สูงขึ้น อีกครึ่งหนึ่งทำให้เตี้ยลง เพื่อให้ทำให้เกิดความรู้สึกสูงและใหญ่เมื่อมองจากภายนอก นอกจากนี้ (Ha Thanh, 2558) วัสดุที่ใช้ในการมุงหลังคายังเป็นแบบเดียวกัน คือ ใช้กระเบื้องลอนกาทกั่วที่มีลวดลายเป็นรูปต่าง ๆ

ภาพที่ 28 รูปทรงหลังคาของตำหนักไทเหอ

ที่มา: Khuong Tang Hoi, **What is Vietnam's contribution to the Sinosphere (East Asian cultural sphere)**, เข้าถึงเมื่อวันที่ 15 เมษายน 2562

เข้าถึงได้จาก <https://www.quora.com/What-is-Vietnams-contribution-to-the-Sinosphere-East-Asian-cultural-sphere>

ภาพที่ 29 รูปทรงหลังคาของตำหนักไทฮวา

ที่มา: Ha Thanh, **Thai Hoa palace - Land of Dragons**, เข้าถึงเมื่อวันที่ 15 เมษายน 2562
เข้าถึงได้จาก <http://buffalotrip.com/hue/architecture-and-buildings/thai-hoa-palace-land-of-dragons.html>

บริเวณสองปลายสันหลังคาหลักตรงยอดหน้าบ้านด้านบนของทั้งสองตำหนักจะมีการประดับด้วยประติมากรรมมังกรและบริเวณชายคาจะถูกสร้างให้ยื่นล้ำออกมาเช่นเดียวกัน แต่บริเวณส่วนปลายชายคาของตำหนักไท่เหอจะมีลักษณะโค้งงอมากกว่า ซึ่งจะประดับด้วยประติมากรรมรูปเซียนและสัตว์ศักดิ์สิทธิ์จำนวนมากประกอบด้วย มังกร หงส์ สิงโต ม้าสวรรค์ ม้าสมุทร ปลา야 ขวอนหนึ่ เซี่ยจื้อ ไต้วหนิว สิงสื่อ (จ้าวกว้างเขา, 2560 : 92) ส่วนของตำหนักไทฮวจะประดับด้วยประติมากรรมมังกรเพียงอย่างเดียว

ภาพที่ 30 ปลายสันหลังคาของตำหนักไท่เหอ

ที่มา: LÊ THANH HUỆ, Bac Kinh - Trung Quoc, เข้าถึงเมื่อวันที่ 15 เมษายน 2562

เข้าถึงได้จาก http://binhdt.blogspot.com/2008_05_01_archive.html

ภาพที่ 31 ปลายสันหลังคาของตำหนักไทฮว

ที่มา: Nguyễn Chiên, Điện Thái Hòa – Đỉnh cao của nghệ thuật kiến trúc cung đình

Huế, เข้าถึงเมื่อวันที่ 15 เมษายน 2562

เข้าถึงได้จาก <http://redsvn.net/chum-anh-dien-thai-hoa-de-nhat-cung-dien-cua-cac-vua-nha-nguyen/>

ใต้ชายคาของตำหนักไท่เหอจะมีโครงไม้โต้วกง² (斗拱) เรียงกันอย่างแน่นหนาเพื่อช่วยรับน้ำหนักชายคา (จ้าวกว้างเซา, 2560 : 56) เนื่องจากลักษณะหลังคาที่มีความสูงมาก จึงทำให้ต้องสร้างโครงไม้โต้วกงยื่นออกมารับกับชายคา แต่ตำหนักไท่ฮวานั้นตัวหลังคาไม่ได้สร้างให้สูงเหมือนกับตำหนักไท่เหอเนื่องจากสภาพภูมิอากาศ จึงไม่จำเป็นต้องสร้างโครงไม้โต้วกงยื่นออกมาเพื่อรับน้ำหนัก มีเพียงคันทวยไม้ที่ยื่นออกมาจากตัวตำหนักเพื่อรับชายคาเท่านั้น

ภาพที่ 32 โครงไม้โต้วกงที่รับชายคาของตำหนักไท่เหอ

ที่มา: Wang Ke, *The charming Fobidden City in Beijing*, เข้าถึงเมื่อวันที่ 15 เมษายน 2562
เข้าถึงได้จาก http://www.china.org.cn/video/2010-05/17/content_20058587_19.htm

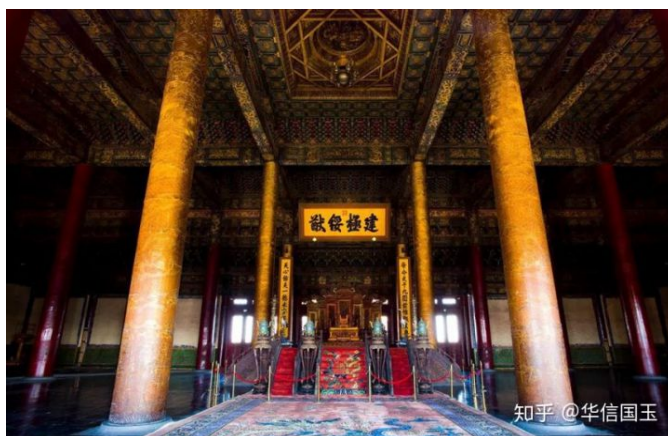
ภาพที่ 33 คันทวยรับแปของตำหนักไท่ฮวาน

ที่มา: Quốc Lê, *Chùm ảnh: Điện Thái Hòa – đệ nhất cung điện của các vua nhà Nguyễn*, เข้าถึงเมื่อวันที่ 15 เมษายน 2562

เข้าถึงได้จาก <https://baomoi.com/cung-dien-doc-cua-cac-vua-nguyen-co-gi-dac-biet/c/24021697.epi>

² เทคนิคการต่อไม้เป็นโครงแบบบากกันในแต่ละชิ้นส่วน ต่อขึ้นซ้อนออกกันไปเรื่อย ๆ จนได้ระยะที่ต้องการ

ลักษณะโครงสร้างภายในตำหนักไท่เหอจะมีความละเอียดซับซ้อนมากกว่าของตำหนักไท่ฮวา ซึ่งโครงสร้างภายในตำหนักไท่เหอจะเป็นแบบ “ไท่เหลียง” (抬梁) โดยมีลักษณะเด่นคือ ช่างตั้งเสาหลักขึ้นทั้งสองข้าง โดยหัวเสาทำหน้าที่รองรับช่อ บนช่อชั้นนี้มีการตั้งเสาขนาดเล็กสั้น 2 เสา เพื่อรองรับช่อที่มีสั้นกว่าช่อชั้นล่าง เหนือช่อชั้นนี้ขึ้นไปมีการตั้งเสาและช่อในลักษณะคล้ายกันจนถึงยอดจั่ว ซึ่งช่อทำหน้าที่รับแป้โดยตรง (อชิรัชญ์ ไชยพจน์พานิช, 2558 : 2494) และยังมีโครงไม้ไต่วงมาช่วยในการรับน้ำหนัก ส่วนของตำหนักไท่ฮวาจะเป็นคานไม้รับน้ำหนักจากแป้และไม่มีไต่วง

ภาพที่ 34 โครงสร้างภายในตำหนักไท่เหอ

ที่มา: 华信国玉, “故宫文化之旅”与“宫廷玉器成果专家品鉴会”在京启动, เข้าถึงเมื่อวันที่

15 เมษายน 2562

เข้าถึงได้จาก <https://zhuanlan.zhihu.com/p/45746627>

ภาพที่ 35 โครงสร้างภายในตำหนักไท่ฮวา

ที่มา: Quốc Lê, Chùm ảnh: Điện Thái Hòa – đệ nhất cung điện của các vua nhà Nguyễn, เข้าถึงเมื่อวันที่ 15 เมษายน 2562

เข้าถึงได้จาก <https://baomoi.com/cung-dien-doc-cua-cac-vua-nguyen-co-gi-dac-biet/c/24021697.epi>

ประติมากรรมและลวดลายที่ประดับตกแต่งส่วนใหญ่จะเป็นรูปมังกรซึ่งถือเป็นสัตว์เทพเจ้า เป็นสัญลักษณ์ของความเจริญรุ่งเรือง โชคลาภวาสนา เป็นเครื่องหมายแห่งอำนาจ คุณงามความดี ความมั่งคั่งและความกล้าหาญ ความเป็นวีรบุรุษ และความอุตสาหะ และเป็นศูนย์กลางแห่งความ ศักดิ์สิทธิ์ทั้งปวงของมนุษย์ (คอสมอส, 2560 : 51) ดังนั้น มังกรจึงกลายเป็นสัญลักษณ์แทนองค์ จักรพรรดิ ผู้เป็นศูนย์กลางแห่งอำนาจ โดยมังกรขององค์จักรพรรดิจะเป็นมังกรที่มี 5 กรงเล็บ ซึ่งตาม ความเชื่อของจีนเป็นมังกรเป็นใหญ่เหนือมังกรทั้งปวง เป็นผู้ดูแลความอุดมสมบูรณ์ของดินและประดา สัตว์ที่อาศัยอยู่ จึงมีการนำมังกร 5 กรงเล็บนี้มาประดับบนบัลลังก์รวมถึงบริเวณอื่น ๆ ด้วย (คอสมอส, 2560 : 53)

ภาพที่ 36 มังกรที่ประดับบนพระที่นั่งของตำหนักไท่ห้าว

ที่มา: 杯酒尝历史, 故宫太和殿中·皇帝屁股下的龙椅·究竟是不是金子做的,

เข้าถึงเมื่อวันที่ 15 เมษายน 2562 เข้าถึงได้จาก

http://k.sina.com.cn/article_6775535868_193da78fc00100gcxu.html?from=history

ภาพที่ 37 มังกรที่ประดับบนพระที่นั่งของตำหนักไทฮวา

ที่มา: Đại Dương, Di chuyển Ngai vàng triều Nguyễn để sửa điện Thái Hòa, เข้าถึงเมื่อ

วันที่ 15 เมษายน 2562 เข้าถึงได้จาก

<https://dantri.com.vn/van-hoa/di-chuyen-ngai-vang-trieu-nguyen-de-sua-dien-thai-hoa-20170720221332858.html>

ทั้งสองตำหนักมีการใช้สีทองและสีแดงซึ่งเป็นสัญลักษณ์ที่บ่งบอกถึงความเป็นอำนาจและบารมี โดยสีเหลืองนั้นเป็นสีแทนองค์จักรพรรดิ³และเป็นสีเดียวกับทองคำซึ่งแทนความมั่งคั่งร่ำรวยและอำนาจ ส่วนสีแดงนั้นเป็นสีมงคลตามความเชื่อดั้งเดิมของจีน เป็นสีที่แสดงถึงพลังคล้ายเปลวเพลิงที่ลุกโชนสว่างไสว ดังนั้นจึงถูกนำมาใช้กับบุคคลที่มีอำนาจและมีบารมีสูงส่งดังเช่นองค์จักรพรรดิ (ศุภการ สิริไพศาล, 2551 : 87)

ทั้งนี้ แม้จะได้รับอิทธิพลทางความเชื่อเกี่ยวกับมังกรเข้ามาจากจีนจนนำมาประดับเป็นลวดลาย แต่ตำหนักไทฮวาก็ได้มีการตกแต่งด้วยบทกวีที่เป็นคำสอนขงจื้อและการสรรเสริญพระเกียรติขององค์จักรพรรดิ ซึ่งปรากฏให้เห็นทั้งภายในและภายนอกตำหนัก

ภาพที่ 38 การตกแต่งลวดลายบทกวีของตำหนักไทฮวา

ที่มา: Nguyễn Chiên, Điện Thái Hòa – Đỉnh cao của nghệ thuật kiến trúc cung đình Huế, เข้าถึงเมื่อวันที่ 15 เมษายน 2562

เข้าถึงได้จาก <http://redsvn.net/chum-anh-dien-thai-hoa-de-nhat-cung-dien-cua-cac-vua-nha-nguyen/>

จากการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างตำหนักไทฮวากับตำหนักไทเหอแล้วพบว่า สองทั้งตำหนักมีการจัดวางตำแหน่งผังเมืองที่ตรงกัน คือ อยู่ในแนวแกนกลางของพระราชวัง ซึ่งเป็นแนวแกนจื่อและอยู่ตามความเชื่อของจีนที่ระบุให้ตำหนักขององค์จักรพรรดิอยู่แนวแกนกลางของพระราชวัง นอกจากนี้ ทั้งสองตำหนักยังมีรูปแบบสถาปัตยกรรมที่ใกล้เคียงกัน คือ เป็นหลังคาทรงปั้นหย่า ใช้กระเบื้องกาบกล้วยในการมุง มีการประดับตกแต่งด้วยลวดลายมังกรซึ่งเป็นสัญลักษณ์ขององค์จักรพรรดิมาประดับไปทั่วพระราชวังเพื่อส่งเสริมอำนาจบารมีของพระองค์

³ เป็นความเชื่อของจีนที่มีภรรยาของหวงตี้ (黃帝) จักรพรรดิจีนองค์แรกที่ครองราชย์เมื่อประมาณปี 2598 ก่อนคริสตกาล โดยพระนามของพระองค์แปลว่า จักรพรรดิเหลือง ซึ่งมาจากการเป็นจักรพรรดิผู้ปกครองชนผิวเหลือง

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

ในสมัยราชวงศ์เหิงเวียน เวียดนามได้เป็นส่วนหนึ่งของระบบบรรณาการของจีนสมัยราชวงศ์ชิง ประกอบกับความไม่สงบที่เกิดขึ้นภายในประเทศ ทำให้จักรพรรดิของเวียดนามจำเป็นต้องสร้างความเข้มแข็งและความมั่นคงทางอำนาจการปกครองของตน จึงทำให้มีการรับเอาลัทธิขงจื้อเข้ามาใช้ในการปกครองประเทศ ซึ่งแนวคิดนี้ได้ให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับผู้ใต้ปกครอง ดังนั้น การสร้างตำหนักไทฮวาจึงมีความคล้ายคลึงกับตำหนักไท่เหอแห่งเมืองปักกิ่ง ทั้งหลักการวางผังเมืองและรูปแบบสถาปัตยกรรมที่ได้รับอิทธิพลของจีนเข้ามาผสมผสานอีกด้วย

ตำหนักไทฮวาเป็นตำหนักหลังสำคัญที่สุดของพระราชวังเมืองเว้ เป็นสถานที่ที่ออกกว่าราชการขององค์จักรพรรดิผู้เป็นศูนย์กลางทางการปกครองของประเทศ โดยตำแหน่งของตำหนักหลังนี้จะอยู่บริเวณแกนกลางของพระราชวัง ซึ่งเป็นตำแหน่งตามลำดับธาตุทั้งห้าตามความเชื่อของหลักฮวงจุ้ยที่กำหนดให้สิ่งก่อสร้างขององค์จักรพรรดิจะต้องตั้งอยู่บริเวณตรงกลาง ดังนั้น ตำหนักไทฮวาจึงเปรียบเสมือนจุดเชื่อมต่อระหว่างสวรรค์กับโลกมนุษย์และถือเป็นสัญลักษณ์บ่งบอกถึงอำนาจสูงสุดขององค์จักรพรรดิ ซึ่งโครงสร้างสถาปัตยกรรมของตำหนักไทฮวาหลังนี้จึงมีลักษณะเป็นอาคารไม้ 2 อาคารที่เชื่อมกันด้วยรางน้ำ หลังคาเป็นทรงปั้นหยามเหมือนกับตำหนักไท่เหอแต่มีหน้าจั่วและมีความสูงน้อยกว่าเนื่องจากสภาพภูมิอากาศ ปลายชายคาของทั้งสองตำหนักยังมีความแตกต่างกันตรงที่ปลายชายคาตำหนักไท่เหอจะมีความโค้งงอและประดับด้วยประติกรรมมรูปร่างงูและสัตว์ศักดิ์สิทธิ์จำนวนมาก แต่ของตำหนักไทฮวาจะประดับด้วยมังกรเพียงอย่างเดียว นอกจากนี้โครงสร้างด้านในตำหนักไท่เหอจะมีโครงไม้ไต่วงที่ช่วยรับน้ำหนักจากคานไม้ แต่ตำหนักไทฮวาจะเสียบซื่อไม้เชื่อมระหว่างช่วงเสาเพื่อช่วยรับน้ำหนัก

หากเทียบดูแล้ว รูปแบบสถาปัตยกรรมของตำหนักไท่เหอจะมีความละเอียดและซับซ้อนมากกว่าตำหนักไทฮวา ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า สถาปัตยกรรมของตำหนักไทฮวาจะเน้นความเรียบง่ายแต่ยังคงไว้ซึ่งการผสมผสานศิลปะจีนเข้าไปในงานสถาปัตยกรรมของตนได้อย่างสวยงาม อย่างไรก็ตาม แม้โครงสร้างทางสถาปัตยกรรมของทั้งสองตำหนักจะมีความแตกต่างกัน แต่ก็ถือได้ว่ามีความคล้ายคลึงกันอยู่มาก โดยเฉพาะลวดลายที่ประดับของทั้งสองตำหนักที่จะใช้มังกรซึ่งเป็นสัตว์ศักดิ์สิทธิ์

สูงสุดตามความเชื่อของชาวจีนและเป็นสัญลักษณ์แทนองค์จักรพรรดิมาประดับตกแต่งทั่วพระราชวัง เพื่อส่งเสริมพระราชอำนาจขององค์จักรพรรดิผู้เปรียบเสมือนโอรสสวรรค์

5.2 ข้อเสนอแนะของผลการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้พบว่ามีความปัญหาในการทำวิจัย 2 ประการ ซึ่งหากมีการวิจัยในครั้งต่อไป ควรจะได้มีการแก้ไขปัญหาล่าช้า เพื่อให้งานสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ได้แก่ ควรศึกษาความแตกต่างของลวดลายที่ประดับตกแต่งทั้งภายในและภายนอกตำหนักมากกว่านี้ และศึกษาโครงสร้างไม้ที่เป็นตัวรับน้ำหนักของตำหนักให้เหลือ

บรรณานุกรม

หนังสือภาษาไทย

- กำจร สุนพงษ์ศรี. (2531). **ประวัติศาสตร์ศิลปะจีน**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- คอสมอส [นามแฝง]. (2560). **สัตว์พิสดารจากเทพนิยาย**. พิมพ์ครั้งที่ 3. นนทบุรี: ไทยควอลิตี้บุ๊คส์.
- จำวกว่างเซา. (2560). **ร้อยเรื่องราววังต้องห้าม**. แปลโดย อชิรัชญ์ ไชยพจน์พานิช และชาญ ธนประกอบ. นนทบุรี: โรงพิมพ์มติชนปากเกร็ด.
- เดือนเพ็ญ ทองน่วม, ผู้แปล. (2546). **เวียดนาม (หน้าต่างสู่โลกกว้าง)**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: หน้าต่างสู่โลกกว้าง
- ปัญญา เทพสิงห์. (2548). **ศิลปะเอเชีย**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปิยะแสง จันทรวงศ์ไพศาล. (2558). **ศิลปะอาเซียน : เวียดนาม กัมพูชา เมียนมา ลาว และไทย**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุด จอนเจดสิน. (2544). **ประวัติศาสตร์เวียดนาม ตั้งแต่สมัยอาณาจักรฝรั่งเศสจนถึงปัจจุบัน**. กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- หลี่เจียง, พีระ บุญจริง, ผู้รวบรวม. (2552). **50 ประเพณีที่ควรรู้ของชาวจีน**. กรุงเทพฯ: เคล็ดไทย.
- อชิรัชญ์ ไชยพจน์พานิช. (2557). **ศิลปะเวียดนามและจาม**. นนทบุรี: โรงพิมพ์มติชนปากเกร็ด.
- เออ อั้งซุย, เออ ชูจิง และ เออตู้อี้. (2556). **รูปแบบลัทธิมรดกจากสวรรค์ของประเทศจีน**. กรุงเทพฯ : แสงดาว

หนังสือต่างประเทศ

- Vu Hong Lien, Narisa Chakrabongse, ed. (2558). **Royal Hue: Heritage of the Nguyen Dynasty of Vietnam**. Bangkok : River Books.

วิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์

- ประทุม น้อยวัน. (2529) “บทบาทและอิทธิพลของลัทธิขงจื้อที่มีต่อพัฒนาการทางการเมืองและวัฒนธรรมของเวียดนามในสมัยจารีต.” สารนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
- วชรพร นวลตา. (2557). “ประวัติศาสตร์เวียดนามตอนใต้ ตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ 8 ถึงกลางคริสต์ศตวรรษที่ 20.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

สมปอง ยอดมณี. (2535) “คตินิยมการก่อสร้างที่ปรากฏในสถาปัตยกรรมจีนในเขตอำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา.” *ปริญญาานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอกไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*

บทความในวารสาร

Jie Gao. “Symbolism in the Forbidden City.” *Education About ASIA* 21, 3 (Winter 2016): 9-17

YU Insun. “Vietnam-China Relations in the 19th Century: Myth and Reality of the Tributary System.” *Journal of Northeast Asian History* 6, 1 (June 2009): 81-117

ศุภการ ศิริไพศาล. “พระราชวังหลวงปักกิ่ง: สัญลักษณ์แห่งพลังและอำนาจ.” *วารสารปาริชาติ* 20, 2 (ตุลาคม - มีนาคม) 2551: 71-90

อชิรัชญ์ ไชยพจน์พานิช. “โครงสร้างรับน้ำหนักแบบชาเหลียงในศาลเจ้าและภาพสะท้อนชาวจีนอพยพในกรุงเทพฯ สมัยรัชกาลที่ 1 – 5.” *Veridian E-Journal* 8, 2 (พฤษภาคม – สิงหาคม) 2558: 2491-2508

อำภา บัวระภา. “ภูมิทัศน์วัฒนธรรมของเวียดนามที่ได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมจีนและฝรั่งเศส.” *วารสารวิชาการ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าคุณทหารลาดกระบัง (สจล.)* 18, 22: 88-96

เอกสารประกอบการประชุม

Đặng Thị Bích Liên. “Management Plan of the Complex of Hue Monuments for the period 2015 – 2020, vision 2030)” (paper presented at the meeting of THUA THIEN HUE PROVINCIAL PEOPLE’S COMMITTEE, Hue, June 2015).

ฐานข้อมูลออนไลน์

Dong Van, (2560). *The throne of Nguyen dynasty is moved to repair Thai Hoa Palace.* เข้าถึงเมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2562.

เข้าถึงได้จาก http://news.baothuathienhue.vn/the-throne-of-nguyen-dynasty-is-moved-to-repair-thai-hoa-palace-a44799.html?fbclid=IwAR1vbdzG_orMPlwH0ZuPB95UCIYiCIKTPqluwTpgZ3EyP3O3ovbkHZqV7i0

- Đại Dương. (2559). **Chiêm ngưỡng Di sản ký ức thế giới “ Thơ văn trên kiến trúc cung đình Huế”**. เข้าถึงเมื่อวันที่ 10 พฤศจิกายน 2561 เข้าถึงได้จาก <https://dantri.com.vn/van-hoa/chiem-nguong-di-san-ky-uc-the-gioi-tho-van-tren-kien-truc-cung-dinh-hue-20160520134019889.htm>
- Ha Thanh, (2558). **Thai Hoa palace - Land of Dragons**. เข้าถึงเมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2562 http://buffalotrip.com/hue/architecture-and-buildings/thai-hoa-palace-land-of-dragons.html?fbclid=IwAR1f46mXWHD5vkCN-y0zRFixu6MhTKN8F838KzFswkG_A2hHEM-CpeCeVN
- Nguyễn Ngọc Tùng, (2561). **Kiến trúc thành lũy thời nhà Nguyễn**. เข้าถึงเมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2562 เข้าถึงได้จาก <https://www.tapchikientruc.com.vn/gioi-thieu/kien-truc-thanh-luy-thoi-nha-nguyen.html>
- Quốc Lê, (2560). **Cung điện “độc” của các vua Nguyễn có gì đặc biệt**. เข้าถึงเมื่อวันที่ 15 เมษายน 2562 เข้าถึงได้จาก <https://kienthuc.net.vn/di-san/cung-dien-doc-cua-cac-vua-nguyen-co-gi-dac-biet-964822.html>
- กาญจนา आयुวัฒน์ธนชัย. (2557). **พระราชวังเว้ อาณาจักรต้องห้ามแห่งเวียดนาม**. เข้าถึงเมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2562 เข้าถึงได้จาก <https://www.posttoday.com/travel/323747>
- อชิรัชญ์ ไชยพจน์พานิช. (ม.ป.ป.). **ตำนานทิวเขาในพระราชวังเมืองเว้**. เข้าถึงเมื่อ 4 พฤษภาคม 2561. เข้าถึงได้จาก <http://art-in-sea.com/th/research/item/335-hue3.html>
- อชิรัชญ์ ไชยพจน์พานิช. (ม.ป.ป.). **ภาพรวมพระราชวังเมืองเว้**. เข้าถึงเมื่อ 4 พฤษภาคม 2561. เข้าถึงได้จาก <http://art-in-sea.com/th/data/vietnam-art/viet-art/item/333-hue1.html>

